

Krislai

Čekoslovakijos Naziai
Pradėjo Siusti.
Kultūra!
"Aida" Uždrausta.
"Mėlsvoji Knyga."
Drg. Pruseika Iowoj.
Rašo R. Mizara.

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai
Vienykites! Jūs Nieko
Nepralaimėsit, Tik Re-
težius, o Išlaimėsit
Pasaulį!

No. 99

Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Balandžio (April) 27, 1938

Pavienio Numerio Kaina 3c

Metai XXVIII,

Dienraščio XX

Čekoslovakijoje pasireiškė neramumų. Hitlerio palaiminti naziai pradėjo jau išstoti su demonstracijomis miestų gatvėse ir daužyti žydų istaigų langus.

Vadinasi, hitleristai ten provokuoja civilinį karą.

Kas liekasi daryti Čekoslovakijos demokratinei vyriausybei? Vienas iš dviejų: arba nazius suvaldyti, arba nusileisti, duoti jiems pragų elgtis taip, kaip jie elgėsi Austrijoje ir, žinoma, laimėti.

Pragos vyriausybė turi jėgų ir ji gali nazius suvaldyti. Tik ji privalo vartoti griežtą taktiką; neglostyti banditus, bet suimti ir juos bausti.

Vienos knygynas buvo žinomas kaip vienas turtingiausių ir seniausių Europos knygynų. Mižiniški kultūros turtai ten buvo suskrauti.

Dabar hitleristai pasirijo daugybę jiems nepatinkamų knygų sunaikinti; senų, brangių knygų. Nėra abejonės, kad jie tai padarys. Kiek daug pasaulinių autorių knygų jie sudegino Vokietijoje!

Palyginkit darbinikišką kultūrą su fašistiška: Sovietų Sąjungoje kiekviena seniena, kiekviena knyga bei dokumentas, nepaisant, kad jis buvo pagamintas ir didžiausių darbo žmonių priešų, saugojamas. Mokslininkai studijuoja, pavyzdžiui, visus caristinės valdžios archyvus, visas senesnes liekanas. Iš to daro atitinkamas išvadas.

O fašistai naikina kiekvieną jiems nepatinkamą knygą!

Mussolinis, sakoma, uždraudęs Italijoje vaidinti vieną žymiausių kompozitorių Verdi operą "Aida". Kodėl? Todėl, kad toje operoje eina dalykas apie etiopietę, paimtą į Egipto valdonų nelaisvę.

Mussolinis šiandien pavergė Etiopiją. Kiekvienas gražesnis apie to krašto žmones žodis todėl yra slopinamas, neleidžiama Italijos žmonėms išgirsti. Kokia bjauri toji fašistiška "kultūra"!

Juozas Tysliava, sakoma, dabar važinėjęs po Ameriką ir ieškas sau darbo. Jam labai norisi gauti "Sandaros" redaktoriaus vietą. Vaidylą Tysliava nori išvesti iš "Sandaros" panašiai, kaip jis išvedė Joną Valaitį iš "Vienybės".

Tegu jie ten sau edasi. Anot to žmonių posakio: ne mūsų kaulės, ne mūsų bulvės.

Sekantį sekmadienį, Gegužės Pirmąją, Philadelphiaus draugai ruošia didelį "Laisvės" naują bankietą. Prašome visų apilinkinių draugus, kuriems yra galima, atsilankyti, pasilinksinti ir paremti savo dienraštį. "Laisvė" šiandien reikalauja finansinės paramos.

Idomu, kiek mūsų skaitytojų skaito dabar "Laisvėje" tautos telpantį rašytojo Zoštenkos veikalą "Mėlsvoji Knyga"? O tai puikus rašinys. Tai graži gyvenimo pašaipa!

Šis veikalas galima bile kada pradėti skaityti, kad ir ne iš pradžios, nes tai rašinys be intrigos, atskirais straipsniais mūsų gyvenimą pašiepia.

Drg. Pruseika išvyko iš Chicago porai savaitių į vakarus. Jis lankysis Iowa ir Nebraska valstijose. Ten yra nemažai lietuvių.

Aplanę tenaitines lietuvių

Nazių Gyvuliški Pasityčiojimai iš Žydų Austrijoje

Vienna. — Nazių smogikai su panieka varinėja gatvėmis austrus, bet ką perkančius iš žydų. Tokiems užkabinta plakatai su stambiais užrašais: "Aš esu kiaušlė arijietis, kuris pirkio iš žydų krautuvės."

Naziai stato žydautes prie savo tėvų krautuvų ir žiauriai grumojimais priverčia jas garsiai šaukt praeviams: "Nieko nepirkite iš žydų!"

Barcelona, Ispanija. — Atplaukia didžiausias Anglijos karo laivas "Hood"; kviečia visus Anglijos piliečius iš Barcelonos plaukt namo.

AIRIJOS SANTAİKOS SUTARTIS SU ANGLIJA

London. — Anglija pasirašė trejų metų draugišką prekybos sutartį su Airija. Vieno krašto įvairūs produktai paliepusuojami nuo muitų įvežant į antrą kraštą.

Airijos ministeris pirminkas E. de Valera prižadėjo, kad jo valdžia sumokės \$50,000,000 už atimtas žemes-dvarus iš Anglijos piliečių.

Anglija ketina visai nesikišti į vidujinius Airijos reikalus ir sugrąžina Airijai preplaukas Bere Haven, Cogh ir Lough Swilly. Anglija nelaikysianti jokių savo armijos ar laivyno jėgų Airijoje, ir perveda jai visus karinių medžiagų sandėlius ir fortus. Bet suprantama, jog kilus karui tarp Anglijos ir kokios kitos šalies, Airija leis Anglų karo laivynui naudotis Airijos priplaukomis.

Tik vienų dalyku Airijos patriotai dar nepatenkinti, tai kad šiaurinis protestoniškas Airijos kampas vis dar liekasi atskiras nuo Airijos respublikos ir rokuojasi tik su Anglija.

Australijos Laivakroviai Nekrauna Karo Medžiagų į Japonų ir Nazių Laivus

Sydney, Australija. — Laivakroviai šičia ir Melbourne atsaisako kraut seną geležį ir ciną į laivus, plaukiančius Japonijon, nes tas metalas gali būti panaudotas amunicijai prieš Chiniją. Jie taipgi nekrauna lajus į Japonų laivus, kadangi jis galėtų būti pavartotas gaminiui nitroglycerino, sprogtamosios medžiagos.

Australijos laivakroviai atsaisakė kraut seną metalą į Vokietijos laivą, plaukiantį į "Belgiją". Jie suprantą, kad tas metalas būtų pervežtas Vokietijon amunicijai dirbti.

kolonijas, d. Pruseika sugrįš Chicago pirm "Vilnės" bendrovės šerinkų suvažiavimo.

NAZIAI "GREIT" ISTAŠKYSIA ČECHOSLOVAKIJĄ — REIKALAUJA PANAİKINT SUTARTIS SU SSRS IR FRANCIJA

Čekoslovakijos Valdžia Atmetė Nazių Reikalavimą Duoti Jiem Visišką Savivaldybę — Nesileis Diktuoti Henleimui — Laikysis Apsigynimo Sutarčių su Francija ir Sovietais

Praga. — Čekoslovakijos valdžia atmetė reikalavimą Henleino, vokiečių nazių vado Čekoslovakijoje, tuojaus duoti jiems pilniausią savivaldybę ir atsimest nuo tarp-savinio apsigynimo sutarčių su Sovietų Sąjunga ir Francija.

Kas liečia vokiečių tautinės mažumos teises, tai Čekoslovakijos valdininkai nurodo, kad jas užtikrina naujasis įstatymas, išleistas mažumų naudai.

Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerijos atstovas pareiškė: "Tai neleistinas dalykas, kad Henlein diktuotų, kokią politiką Čekoslovakija turi sekti."

Vienna. — Hitlerio valdžios įkvėptas, nazių laikraštis "Reichspost" redakciname straipsnyje pirmam

puslapyje užreikia, kad "atėjo valanda atsiskaityti su Čekoslovakija... jinai negyvens nė vienu metų nuo šiol" tokioj padėtyj, kaip ji dabar yra.

Praga. — Kaip tik Čekoslovakijos valdžia atmetė nazių vado Henleino reikalavimus (užgirtus Hitlerio), tuoj nazių govėdos puolėsi daužyt žydų krautuvų ir bažnyčių langus ir atakuot žydus gatvėse keliuose Čekoslovakijos miestuose.

Berlin. — Vokietijos užsienio ministerijos organas "Diplomatische Korrespondenz" rašo, kad jau "atėjo galas Čekoslovakijos deryboms" su naziais. Jos nazių galva Henlein, girdi, išstatė tokius reikalavimus, nuo kurių nebus daroma daugiau jokių nuolaidų.

Liaudiečiai KAPOJA Fašistus Šiauriniame ir Pajūrio Frontuose

Hendaye, Franc-Ispanijos pasienis. — Liaudiečiai asvotiomis kontr-atakoms atremė ir sustabdė fašistus, besigrumiančius linkon Castellon de la Plana, Viduržemio pajūryje, ir vėl atmušė priešus nuo Alcala de Chivret. Fašistai jau 4 dienas atgal oficialiai pranešė, būk jie užėmė šį pajūrinį miestelį, už 25 mylių į šiaurius nuo Castellono, bet jis dar ir po šiai dienai tebėra liaudiečių rankose.

Vadinama "žuvusioji" Liaudiečių Divizija Kerta Fašistus

Praeitą savaitę fašistai paskelbė, kad jie apsupę 43-čią liaudiečių armijos diviziją Pyrenėjų kalnuose, netoli Francijos sienos, ir "tikrai ją sunaikinsia," jeigu ta divizija nepaspruks Francijon trumpu laiku.

Bet vadinama "žuvusioji" divizija dabar iš tarpkalnių nuo Montolui iki Torpartizaniškai užpuolė fašistus ir giliai priešus iš šonų. Praeitą šeštadienį tie "žuvusieji" iškapojo 2,000 fašistų, kuriuos staiga užklupo vienoj tarpkalnėj.

Šturmuot liaudiečius kalnuose briausasi fašistų pulkai dviem atskirom linijom. Bet tarp tvdviejų fašistų linijų įsispraudė 1,800 valdžios atsiųstų kareivių, kurie ir kerta priešus vienan ir antran šonan.

Tariama "žuvusioji" divizija turi įvalias maisto,

Fašistų Bombininkai Užmušė 100 Civilių Valencijoje

Madrid. — Nazių ir Mussolinio lakūnai keliais desėtkais orlaivų įirtusiai bombardavo Valenciją, Ispanijos pajūrio didmiestį, ir užmušė iki 100 nekariškių gyventojų; sužeidė 200.

Oro bombomis tapo sužeisti ir trys Anglijos prekybiniai laivai priplaukoj. Vienas jų, "Stanland", skęsta. Bombų skeveldromis sužeista trys anglų jūrininkai.

Fašistų kanuolės iš priemiesčių vėl bombardavo Madridą, kur užmušė ir sužeidė kelis desėtkus žmonių. Į fašistų šūvius veikliai atsakė valdžios artilerija.

KAIP WILKES-BARRE MINES 1-JĄ GEGUZES

Wilkes-Barre, Pa. — Pirmoji Gegužės čia bus minima ši sekmadienį, geg. 1 d., S. Main Street Armory patalpoje, kur yra vietos daugiau kaip trim tūkstančiam žmonių. Programos pradžia 7 val. vakare.

Kalbės Pat Toohey, Komunistų Partijos distrikto organizatoriaus ir kandidatas į Jungtinių Valstijų senatą; bus ir kitų gerų kalbėtojų.

Philadelphijos Naujas Teatras suvaidins garsią darbinikišką komediją "Plant in the Sun."

Dalyvaus delegacijos nuo darbo unių, WPA darbų projektų, pašalpinių draugijų, moterų ir jaunimo organizacijų iš visų apskrities kampų.

ALBANIJOS KARALIUKO VEDYBOS

Tirana, Albanija. — Ši trečiadienį apsisveda Albanijos karaliukas Zog su Vengrijos grafiene Geraldine Apponyi. Iškilnėse dalyvaus ir Italijos užsienio ministeris grafas G. Ciano.

Federacija Svarsto Čarterį prieš Mainierių Uniją. Nėžada Taikytis su CIO

Washington. — Amerikos Darbo Federacijos taryba svarsto, ar išduot visaišališką čarterį vadinamai "Progressive" Mainierių Unijai, kurios pirminku yra Joe Ozanic. Tada jinai pradėtų ardančią kovą prieš didžiąją Jungtinę Mainierių Uniją (CIO) visose angliakasyklų srityse. Ozanico agentai jau pasižymėję t e r o r i s t i n i a i s , g e n g s t e r i š k a i s v e i k s m a i s p r i e š J u n g t i n e M a i n i e r i ų U n i j a .

Darbo Federacijos pirminkas Wm. Green dabar į savo tarybos posėdį pasišaukė ir Ozanicą. Green sako šiuo tarpu nematęs vilties susitaikyt Federacijai su CIO (Industriinių Unijų Organizavimo Komitetu).

PREZ. ROOSEVELTAS REIKALAUJA AP-TAKSUOT SAVININKUS VISŲ VALDIŠKŲ BONŲ IR VISŲ VALDININKŲ ALGAS

Bankai, Fabrikantai ir Kt., Pirke Valdiškų Bonų už 56 Bilionus, Gaudami po \$1,860,000,000 Metinio Pelno iš Jų, Iki Šiol Nemokėjo nė Vieno Cento Taksų Valdžiai

Washington. — Prezidentas Rooseveltas atsisaukė į kongresą, kad greitai išleistų įstatymą, kuris įvestų taksų mokėjimą už šalies, valstijų ir miestų bonus kaip šalies vyriausybei, taip vietinėms valdžioms. Tie bonai iki šiol buvo laisvi nuo bet kokių taksų.

Wall Stryto bankai, Korporacijos ir šiaip turėtai bei privačios šeimos turi pirke federalių, valstijinių ir miestinių bonų už \$56,000,000,000 ir už juos per metus gauna nuošimčių-pelnų \$1,860,000,000, kaip skaičiuoja N. Y. Times finansinis žinovas G. Nelson. Bet jie iki šiol nemokėjo valdžiai nė vieno cento nuo tų didžiųjų pelnų.

Fabrikantai ir bankininkai, naudodamiesi valdiškų

PER 4 METUS BŪSIĄ PAŠALINTI VISI ŽYDAI IŠ VIENOS

Vienna, bal. 26. — Hitlerio organas "Voelkischer Beobachter" rašo, kad iki 1942 metų visi žydai turės būti panaikinti iš Vienos, buvusios Austrijos sostinės. Nėbūsią žydnam leista užsiimt jokių biznių nei profesija tarp kitų žmonių, kaip tik tarp pačių žydų.

Tas Hitlerio laikraštis liepia žydams išvažiuot į Afrikos salą Madagaskarą ar į laukines vietas Pietinėj Amerikoje.

ANGLIJOS PROTESTAS PRIEŠ JOS PILIEČIŲ ARESTUS SOVIETUOSE

Maskva. — Anglijos ambasadorius Chilton užprotestavo Sovietams, kad jie suėmė tam tikrą skaičių Anglijos piliečių ir nepranešė Anglų valdžiai apie tai. Grašina, kad jeigu Sovietai ir toliau taip darys, tai turėsia pablogėt santikiai tarp tvdviejų šalių.

Anglijos valdžia ypač protestuoja, kad paskutinėmis dienomis Sovietuose liko suminta Rožė Cohen, sakoma, kaip įtariama šnipė. Nors pati areštantė pareiškė, kad jinai atsisakė nuo Anglijos pilietybės, o tapo Sovietų piliete, bet Anglijos valdžia smeigiasi su savo "patarnavimais" jai, ir gana.

ORAS

Šiandien bus apsiniaukę, tarpais lys ir bus vidutiniai šilta. — N. Y. Oro Biuras. Vakara temperatūra 65. Saulėtekis 6:03; saulėleidis 7:46.

bonų paliosavimu nuo taksų, veda ir pramonės-biznio streiką prieš Naująją Dalybą; perka sau tokius bonus, nemoka už juos mokesčių ir ramiai sau traukia didelius pelnus.

Antras prezidento Roosevelto atsisaukimo punktas į kongresą dėl taksų — tai apdėt mokesčiais visus federalius, valstijinius ir miestinius valdininkus bei tarnautojus. Rooseveltas sako, nėra priežasties, kodėl valdžios tarnautojai neturėtų mokėt tokių pat taksų, kaip ir žmonės, dirbantieji privatiname biznyje bei pramonėje.

Prezidentas nurodo, kad nereikia jokio naujo šalies konstitucijos pataisymo aptaksuot valdiškų bonų savininkus ir valdininkus, nes jau 16-tas konstitucijos pataisymas duoda teisę kongresui taksuot įplaukas, 'nežiūrint iš kokio šaltinio jos būtų gaunamos.'

Tačiau yra kai kurių neįlygumų, kuriuos šalies Vyriausias Teismas turėtų išlyginti, pavyzdžiui:

Salies valdžia jau dabar gali taksuot visas įplaukas federalių tarnautojų, apart federalių teisėjų, paskirtų iki 1932 m., bet jinai negali taksuot valstijų ir miestų valdininkų. Valstijos turi teisę taksuot savo valdininkus-tarnautojus, bet negali taksuot federalių valdininkų algų, šalies valdžios bonų, o šalies valdžia negali taksuot valstijinių bonų.

Bet tokios išimtyt nėra padarytos pagal šalies konstituciją, o tik pagal teismų tarimus. Prezidentas, todėl, tikisi, kad teismai, atsižvelgdami į skirtingas šių laikų sąlygas, atitaisys tuos netikslumus, padarytus senesniuose savo sprendimuose.

Republikonas senatorius Borah ir tili kiti politikieriai kongrese, tačiau, planuoja trukdyt teisingą prezidento reikalavimą, kas liečia taksus iš visų.

Dionne "Penkiukių" Tėvas Reikalauja Paliosuot Jas Nuo Dr. Dafoe

Ottawa, Canada. — Garsių "penkiukių" mergaičių tėvas O. Dionne teismškai reikalauja paliosuot jo dukteris iš dr. Dafoe ir teisėjo Valino globos.

Daktaras Dafoe sako, kad tėvui rūpi tie \$600,000, kurie suplaukė į "penkiukių" fondą už jų vardų ir paviekslų naudojimą garsiniuose ir judžiuose.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year....	\$6.00
Foreign countries, per year....	\$6.50
Canada and Brazil, per year....	\$5.50
United States, six months....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months....	\$3.25
Foreign countries, six months....	\$4.00
Canada and Brazil, six months....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vis Bando Dumti Žmonės Akis

Andai "Naujienos" parašė, būk Mizarą New Yorke agitavęs aukoti į Lietuvos ginklų fondą. Kai į tai buvo atsakyta, kad "Naujienų" redaktorius, šitai rašydamas, meluoja, tai jis ve kaip bando aiškintis:

Balandžio mėn. 1 d. "Laisvės" redakcijos straipsnyje po antrašte "Vaidmainiai" buvo kalbama apie ginčus, kilusius bendrame komitete dėl paskyrimo aukų, surinktų Cooper Union salėje. Tuose ginčiuose Strazdas siūlė siųsti aukas ne ginklų fondui, bet Lietuvos universitetui. Toliau tame "Laisvės" editoriale sakoma:

"Laisvės" redaktorius su tuo nesutiko. Jis pareiškė, kad tai būtų tik savęs apsigavimas ir tos visuomenės, kuri aukuoja ginklų fondui."

O tas "Laisvės" redaktorius, kuris šitai kalbėjo, buvo pats Rokas Mizaras! Jisai čia aiškiai pasako, kad jisai įrodinėjo, jogei aukos negali būti skiriamos niekam kitam, kaip tik ginklų fondui. ("N." iš bal. 23 d.)

Jeigu "Naujienų" redaktoriui būtų rūpėję dalykų nušvietimas, o ne jų aptemimas, tai jis būtų pacitavęs iš paminėto "Laisvės" editoriale tai, su koku pasiūlymu "Laisvės" redaktoriui nesutiko. Jis nesutiko, būtent, su Strazdo veidmainyste. Strazdas, norėdamas pasirodyti "kairiu," sakė, pasiūskim paminėtas aukas Universitetui, o iš ten tegu sau Smetonos valdžia jas pasiims ginklams pirkti. Ve, kur toji veidmainystė ir tasai trockistinio socialisto kreivumas. Daugiau: tas pats Strazdas siūlė sumanyti, kad Grand Paradise svetainėje (kur įvyko masinis mitingas, suruoštas LDS, ALDL ir Centro Biuro) surinktos aukos turi būti pasiūstos ginklų fondui! Grand Paradise svetainėje gi aukos buvo renkamos ne ginklų fondui, bet padengti lėšoms pralabų ir demonstracijų ties Lenkijos konsulu New Yorke. Prie tų pinigų Strazdas, žinoma, neturėjo jokios teisės kibi, bet jis, kaip, "labai kairus" Grigaičio šalininkas, turėjo drąsos siūlyti tuos pinigus siųsti ginklų fondui, kuriam jis neva esąs priešingas! Ką tai parodo, ar ne to žmogaus veidmainystė?! Kur tuomet atsiduria "Naujienos" tokius veidmainius gindamos?

Čia tenka paminėti, kad Grand Paradise svetainėje surinktų aukų atliko nuo ruoštos demonstracijos \$41 su centais ir jie buvo pasiūsta Lietuvos politinių anti-fašistų kalinių šeimoms sušelpiti. Tai suma, kurią Strazdas siūlė paskirti ginklų fondui.

Kam Aukos Buvo Renkamos?

Pirmas visų penkių laikraščių redaktorių susirinkimas įvyko kovo 18 d. po pietų. Buvo aišku, kad tuo tarpu Lietuvai grūmojo mirtinas pavojus, kadangi Lenkijos ultimatas jau buvo žinomas, bet nebuvo žinoma, ką darys Lietuva. Ginkluotą susirėmimą tarpe tų kraštų galėjo prasidėti bile kada. Sudarytas Laisvės Komitetas Lietuvai Ginti. Nutarta sekmdienį suruošti masinis mitingas Cooper Union svetainėje. Nutarta rinkti aukas ginklams pirkti. Nutarta pakviesti kunigą Balkūną arba kun. Pakalnį parašyti aukų. Nei vienas susirinkimo dalyvis tam neprieštaravo.

Masiniame mitinge kalbėjo kun. Balkūnas. Jis prašė aukų ginklams, ragino stiprinti ginklų fondą. Po jo kalbos buvo renkamos aukos (Strazdas pats dolerį davė). Vadinasi, patsai masinis mitingas savo aukojimu nutarė, kam tie pinigai turi būti skiriami. Mizarai nereikėjo "agituoti" už ginklų fondą, kadangi jis kalbėjo po kun. Balkūno.

Šitai dalykai dėjos. Jeigu po to atsirado žmogus, kuris Cooper Union surinktas aukas siūlė pa-

siųsti Universitetui (o iš ten tegu Smetona pasiims ginklams), gi surinktas aukas Grand Paradise tas pats žmogus siūlė pasiųsti ginklų fondui, tai tas tik parodo, ant kiek tas žmogus yra veidmainys, ir kad su tokiais žmonėmis bendras darbas nėra galimas.

Jei "Naujienų" redaktoriui rūpėtų tiesa, tai jis turėtų savo kolegą Strazdą už tokią veidmainystę pasmerkti. Deja, jam tiesa nerūpi. Jam rūpi, kaip čia kitokio politinio nusistatymo žmogų pašmeižti. Na, tegu jis tai sau ir daro!

Gegužės 7 ir 8 dd. Chicagoje

Kaip jau žinia, gegužės mėn. 8 d., š. m., įvyks metinis "Vilnės" b-vės dalininkų suvažiavimas. "Mūsų šis suvažiavimas," rašo "Vilnis", "bus svarbesnis už pirmesnius, tai rengkimės prie jo uoliau, geriau. Kas galite dalyvaukite. Kiti siųskite patarimus, pasveikinimus."

Be to Chicago dienraštis primena, kad "šiaus sunkiais laikais finansinė parama dienraščiui labai reikalinga."

Iš vakaro, gegužės 7 d. įvyks Lietuvių Komunistų Vidurvakarių Valstijų Frakcijų konferencija. Biuro sekretorius d. F. Abekas rašo:

Mes visuomet prieš "Vilnės" šėrininkų suvažiavimą turėdavome Vidurvakarių Valstijų: Ohio, Michigan, Indiana, Wisconsin ir Illinois Lietuvių Komunistų Frakcijos atstovų konferenciją. Tik pernai tokios konferencijos neaukėme, o turėjome "Vilnės" korespondentų pasitarimą. Tačiau daugelis partiečių yra ir mūsų dienraščio korespondentai. Todėl Biuras ir nutarė, kad šienet, prieš "Vilnės" šėrininkų suvažiavimą šaukti Frakcijų konferenciją.

Konferencija įvyks subatoj, gegužės 7 dieną, 2 val. po pietų, "Vilnės" svetainėje, 3116 S. Halsted St., Chicago, Illinois.

Draugai, yra keletas svarbių klausimų, ką reikia apdiskutuoti. Svarbiausi yra šie:

1. Dienraščio "Vilnės" platinimas ir bendradarbiavimas.

2. Mūsų organizacijų stiprinimas ir auginimas.

3. Bendro fronto auginimas ir cementavimas turint prieš akis Lietuvos nepilnametystės gynimą ir Vilniaus klausimą.

4. Auginimas Komunistų Partijos; gavimas naujų narių ir lietuvių kalba knopų įkūrimas.

Dabar mūsų darbas yra daug platesnis ir didesnis, negu jis buvo du metai atgal. Per pėriatą mūsų Partijos naujų narių vėjų žymiai praplatinome savo eiles: Vidurvakarių nėsė Valstijose gavome apie 200 naujų narių. Stengkimės, kur galima, kad tų narių atvyktų į Frakcijų konferenciją. Ypač svarbu, kad būtų tokių draugų, kurie viečia CIO unijose, kurie darbuojasi bendro fronto budavojimui; taipgi, kad atvažiuotų darbščių "Vilnės" platintojų.

Tipiškas Amerikietis

Buržuazinis dienraštis "Herald Tribune" pasiuntė Ispanijon savo jauną korespondentą, James P. Lardner, aprašyti einamąsias tarpe respublikos šalininkų ir fašistų kovas. Padirbėjęs truputėlį kaip korespondentas, Lardner nutarė įstoti į respublikos armiją ir kovoti prieš fašistus.

"Ši kova turės būti laimėta anksčiau ar vėliau," sakė jaunas kovotojas. "Jei fašistai nebus išvyti iš Ispanijos šiais metais, tai reikš juo didesnį kraujo praliejimą ateityj."

Šituo vedinas, jaunas korespondentas ir pasirijo stoti respublikos armijon. Reikia pažymėti, kad James P. Lardner yra sūnus nelabai senai mirusio žymaus Amerikos humoristo Lardnerio, kuris buvo pažangus vyrras. Lardneris pasielgė kaipo tipiškas amerikietis anti-fašistas!

Vargas Šnipams

Pastaromis dienomis Sovietų Sąjungoj buvo suimta keletas dvasiškių — popų, tarnavusių šnipais fašistinėms valstybėms. Susispietę į šnipišką organizaciją, šitie neįaudėliai ne tik buvo susiriję su Sovietų Sąjungos neprieteliais užsieny, bet jie buvo nusitarę, kad, laike karo, i kurį būtų įvelta Sovietų šalis, jie praves krašte sabotazą. Kitais žodžiais, kai fašistai paskelbs Sovietų Sąjungai karą, tai jie iš vidaus ją ardyd, griaus, silpnins.

Kad popai panašiai darė, nereikia nei stebėtis. Dvasiškijs visą laiką kovoję prieš Sovietų Sąjungą dėlto, kad Sovietų vyriausybė apkarpė jai sparnus, panaikindama tāsias privilegijas, kurias ji turėjo carizmui viešpataujant.

Demokratiškai - Reiškia: Neišsižadant Savo Teisių

"Laisvė" kovo 22 d., 1938 m., rašo: "...pas mus vis to kas demokratiškiausia tvarkoma. Kur mes ką veikiam su kitais, pripažįstame ir praktikuojame jiems tokias teises, kaip ir sau, kartais, dėl mandagumo, daugiau kitiems, negu sau."

Šitas priedas, "dėl mandagumo," yra tai blogas demokratijai padaras. Žino visi, kad komunistai per kokią trejatą paskutinių metų neretai nusileisdavo teisėse, išsižadėdavo savo teisių, užleisdami jas kitoms sriovėms. Tai daroma buvo bendrame sriovių veikime, bendrame fronte.

Tai buvo daroma dėl to, kad įtikinus kitus, jog komunistai yra tikrai demokratiški, kad myli demokratiją. Tuo tarpu kitos sriovės juos vis ujo ir uja, kad nėra "nuoširdūs" demokratijos rėmėjai. Reiškia, tuo nusileidimu, p r i p a ž i n i m u teisių kitiems daugiau, negu sau, negalima įtikinti kitų, kad esi "nuoširdus."

Atidavimas kitiems savo teisių yra tai atidarymas durų demokratybės ligai. Ta liga dvilypė: 1) Savo pusę demokratybės netenki, ji suseraga; 2) Kas priima tavo teises, neturėdamas teisės jas priimti, tas iš kitos pusės demokratybei ligą įvaro.

Elgtis demokratiškai — reiškia: elgtis, neišsižadant savo teisių ir nesisavinant kito žmogaus teisių.

Man nesmagu čionai pasakyti faktą, kad tie, kurie netiki komunistų demokratiskumu, nekritikavo jų to "mandagumo", bet, priešingai, priėmė iš jų tą dovaną (jų išsižadėtas teises), kaip savo tikrą daiktą.

Tų nesavo teisių priėmėjas save tik pažemina. Jeigu aš atiduodu savo teises kitam, tai jį žiūriu, kaip i išdykusį vaiką, nepilno proto žmogų, kuris nepajėgia suprasti, jog nesavo daikto ėmimas yra pasižeminimas savo asmens vertės.

Praktikos turui gana. Vieną tik dalyką paminėsiu. Pittsburghe yra vad. Draugijų Sąrysis ("bendras frontas"). Partiviški žmonės — komunistai, socialistai vadovavo. Aš ir kiti kai po nepartyviai progresistai taip pat po truputį vadovavom. Sąryšio suvažiavimas nutarė apvaikščioti Lietuvos nepriklausomybės dieną 1937 m. Vienas delegatas sakos, kad iš pėreitų metų likęs komitetas, kuriam pavesta ir šitą apvaikščiojimą surengti. Vienas komunistų vadovas pasisakė, kad ir jis esąs tame komitete; tai galim kartu rengti. Nutarta: du komitetai rengs vieną apvaikščiojimą. Komitetai susirenka. Senasis komitetas atsiveda porą narių daugiau. Tautininkai sakos: mūsų dauguma, mes darysim viską kaip mums patinka.

Toks buvo atsakymas į klausimą, kas čia šitą susirinkimą ves.

Na, ir Sąryšio Komitetą jie pastumė į šalį. Pasikvietę konsulį Budrį. Seimininkavo kaip tinkami. Sąryšis dėl to neteko draugijose garbės, neteko spēkų; draugijose tautininkai palaikė savo prestižą. Sąryšis merdėjo per ištisus metus.

Kai raportavau Sąryšio suvažiavimui porą mėnesių atgal, jog mes per daug nusileidom tautininkams, fašistams, išsižadėjom savo teisių, tai prieš mane sukilo mano draugai pažangieji; net ir tie, kurie viešai mane vadina savo mokytoju! Vienas draugas (socialistinės sriovės) net išdriso šitai mane mokinti (mul-

kinti), girdi, čia nėra fašistų, jie ne tautininkai, jie sandariečiai.

Aš gerai žinau, kada sandariečiai likvidavo; žinau puikiai ir tai, kad buvusieji Tautinės Sandaros vadai, — Vinikas, Vitaitis, — dveji metai atgal Clevelande buvo Tautininkų Sąjungos suvažiavimo vadais. Vitaitis buvo jų dvasios vadas, nes suvažiavimas visas rezolucijas priėmė tik jo parašytas, kuomet seno tautininko kun. Liuto rezolucijas atmetė. (Atmetė, turbūt, dėl to, kad buvo perlėtos).

Dabar į mane žiūri tie mano pažangieji draugai su piktumu ir, gal, su gailėsčiu, kad aš toks...

Tai taip dabar turui "paktavot" už savo ir kitų pažangiųjų "griekus" prieš demokratiją. Tie "griekai" buvo padaryti dėl "mandagumo."

Tautininkai be gėdos; visas tavo teises sužlėbčios, jei tik nusileisi; jie gi nē per vieną jotą nenusileis. Jie, vienok, tiksliai elgiasi sulgy savo "principų." Jie griežti demokratybės žudytojai.

Išrodo, kad mano draugai pažangieji susipras...

Wilkes-Barre, Pa., Amerikos Lietuvių Kongreso skyriuje bailsus nesusipratinimas. O dėl ko? Dėl to tik, kad demokratijos nepažinta, kad apsilenkta su jos teisėmis. Kai kurie delegatai padavė rezoluciją, kad Sovietų Sąjungoje taip ir taip yra, to ir to nėra, o turi būt taip ir taip. Balsuota. Didžiama balsų atmetė.

Rezolucijų komisijos du nariai iš penkių skelbia, kad tai esanti mažumos rezolucija ir kaip tokią jie skelbia. Kiti sako, kad taip skelbti negalima. Bet visų prasižengta, kada tokia rezolucija buvo paduota balsavimui. Pirmoj vietoj rezolucijų komisija nepildė demokratinių teisių.

Štai koks dalykas. Am. Lietuvių Kongreso pamatinis ir, gali sakyti, vienatinis įstatymas yra: pagelbėti

Lietuvos liudžiai atsteigti demokratines teises Lietuvoje. Apie Sovietų Sąjungą Kongresas neturi nė vieno žodžio savo principuose, nutarimuose, tiksluose.

Minėto skyriaus suvažiavimas nusikalto prieš A. L. Kongreso įstatymą rezolucijų Komisiją, duodama suvažiavimui tą nelegališką rezoluciją balsuot. Rezolucijų komisija renkama tam, kad prirengtų rezolucijas tvarkingai ir pagal draugijos įstatymus.

Demokratija tvarkosi įstatymu. Kuomet nepaisoma įstatymo, tai demokratija ne demokratija, tai chaosas, suirutė, tušti ginčai, peštynės. Iš to nauda tik demokratijos priešams.

Demokratija turi atmest mandagumą, kuomet ji yra žeidžiama. Turi būt niekada neužmirštami principai, pamatiniai įstatymai. Na, ir paprasta logika.

Mes, lietuviai, per daug dideli apsideidėliai. Apleidžiame savo teises liuosu noru. Kai prisirenka tų apsideidimų kruva, užsikemša gyvenimo visuomeninė upė, tada rėkaujam, pykstamės, kritikuojamės, bet beveik visuomet ne iš principo.

Turime principingai pasitaisyti!

J. Baltrušaitis.

ŠYPSENO

Su Išrokovimu

Du bičiuliai susitinka vienoje indų parduotuvėje. Vienas iš jų nusipirko eilę porcelianinių indų. Antrasis, tai pamatęs, sušunka: —Tu perki tokius brangius indus! Ar tau galvoj negera?

Užpultas atsiginą:—Tu kaip viengungis, matai, nesupranti! Jei aš pirksčiau pigius indus, tai pats ir plaučiau ir šluostyčiau, o dabar manęs žmona bijo prie jų prileisti ir plauna pati.

Neužmirštama

—Sakyk man, ar tu užmiršai tuos 20 dolerių, kuriuos pasiskolinai?

—Kaip tu gali taip galvoti,—tai priklauso prie mano gražiausių atsiminimų.

Iš Šen—Iš Ten.

Burgos, Ispanija. — Fašistai sakosi, kad suėmė 49 amerikiečius ir 21 kanadiečių per mūsų šiaur-rytiniam Ispanijos fronte.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Pas mus žmonės plačiai kalba, kad Juozas Tysliava planuoja iš "Sandaros" iškraustyti Vaivadą ir pats ten atsistėti? Ar tas tiesa? Kas tada redaguotų "Vienybę?"

Chicagietis.

Atsakymas

Kol kas nieko konkretaus tuo reikalu mes nežinome. Kad vienybiečiai rengiasi spirti laukan Tysliavą, tai ir čia visas sviestas kalba. "Vienybę" redaguoti, paimsiąs Jurgėla.

Kiek teisingi tie gandai, kad Tysliava galvoja iškraustyti Vaivadą iš "Sandaros," tai irgi mes nežinome. Tiek tik aišku, kad smetonininkų fronte vėl ne viskas ramu.

Raudonojo Kryžiaus tarnautojai gelbsti sužeistiems kare žmonėms.

Užsienio fašistai aprūpino dvasiškią, tarnaujancią jiems, pinigais. Štai "N. Y. Times" korespondentas praneša, kad pas vieną suimtąjį popą rasta dokumentai, įrodą, jog per metus laiko jis turėjo net 40,000 rublių įėigų! Nereikia nei aiškinti, kaip jis gavo tas įėigas: iš svetimų kraštų fašistų.

Reikia štai kas žinoti: Sovietų vyriausybė pasirijo padaryti galą fašistų šnipinėjimui. Jina dabar tankiomis šukomis šukuoja kiekvieną organizaciją, kiekvieną vyriausybės departamentą, kiekvieną

krašto kampelį ir suradusi fašistų šnipą, atatinkamai baudžia. Apsupta iš visų pusių savo mirtiniais priešais, Sovietų Sąjunga šiandien pergyvena savos rūšies karo stovį. Dėlto ji budėja. Ji turi budėti, jei nori gyvuoti!

Kiekvieno fašistų šnipo suėmimas ten stiprina ne tik Sovietų Sąjungą, bet vis toliau atitolina pasaulinį karą, vis labiau stiprina visą anti-fašistinį judėjimą visame pasaulyje. Dėlto ir demokratiniams nusistatę Amerikos žmonės tuo gali tik pasidžiaugti.

Darbininkė ir Šeimninke

IR JIE TURĖJO MOTINAS, BET JOS NEIŠGELBEJO

Nėra to miesto, kuriame pastaraisiais metais nebūtų buvę apipilėsimų. Juose įvyksta ir žudysčių. Mažesnieji plėšikėliai, ypatingai pradiniai, jei ne pirmame plėšime, tai kelintajame, pagaudami ir pasiūnčiami ilgiems metams kalėjimo. Atsitikimuose, kur nelaimingi užpuolčiai apoliciškai nužudoma laike plėšimo, ten visi plėšimo dalyviai atsiduria elektros kėdėje. Tokiame nuotikyje, atsidusę, pasakome: "Gera! kad apvalė miestą." Bet tankiai nepraėjus nei dienai išgirstame, kad vėl įvyko plėšimai. Tokia gausa plėšikų atrodo keistu ir bauginančiu reiškiniu, bet retas kas norime pajieškoti to šaltinio, iš kur plėšikai imasi.

Prieš išvykimą į šią šalį jis davė lekcijas Barcelonos Universitete studentams. Jam kalbant į studentus fašistų orlaiviai pradėjo mėtyti bombas. Šviesos tapo užgesintos, bet niekas neapleido pamokų. Bergamin savo lekciją pabaigė prie žvakės šviesos.

Neseniai įvykusiame penkių jaunų plėšikų teisme, New York, kur visi nuteista mirti elektros kėdėje, kapitalistinis laikraštis "Daily News", kuris neturi specialių simpatijų biednuomenėi ar kam patekusiame negerovėnėl biednavės, padavė trumpą nuteistųjų gyvenimo sutrauką sekamai:

Dominick Guariglia, 18 metų, 219 Henry St., didžiulio gyvenimo lauzynėse ir pulmuose.

Joseph Harvey O'Loughlin, 23 m., 225 E. Broadway, su paprastu normalaus žmogaus inteligentiškumo laipsniu, bet "iš aiškiai nepalankių namų sąlygų, atžymėtų skurdū."

Arthur Friedman, 21 m., 206 Madison St., sūnus pašiuosuto nuo tarnybos gatvės šlavio, "labai piktai atsineša į visuomenę."

Isidore Zimmerman, 21 m., 64 Rutgers St., penktas iš aštuonių vaikų, kurio "asmenybės sukrinkimas arti beprotybės."

Philip Chaleff, 27 m., 33 Canal St., metė motykla 14-kos metų ir išėjo ant Bowerės dirbti teatre ušeriu ir kasininko pavaduotoju.

Ar stebėtina, kad jie "piktai atsineša į visuomenę", kuri dar vaikas tebesant ištraukė iš mokyklos, kuri nuo jų atėmė saulę ir žaislus, bet nedavė darbo, nedavė duonos ir vos 18-27 metų sulaukus jau išmetė į šukšlyną ir išbraukia iš gyvyčių tarpą.

Ir visi jie kada nors turėjo motinas. Tų neorganizuoju motinų meilė visgi buvo bespėkė grumtis ir nugalėt plėšiką išnaudojimo šmėkla, iš vienos pusės begalinio dolerinių lebamų viliojancija, iš kitos pusės biednųjų badu ir bevilčia grąšinančią ir stumiančią į piktadarybių bedugnę jų sūnus, kaip ir tūkstančius kitų darbo žmonių jaunimo.

Dėlto šių dienų visuomenė, visokių religinių ir politinių pažiūrų ir įsitikinimų darbo žmonės, yra karštai pasiryžę kovoti prieš tas jaunimą žudančias sąlygas. Jie entuziastiškai užgrija prezidento Rooseveltto programą, kuri reikalauja paskirti iš šalies išdo 3 bilionus dolerių viešiesiems darbams ir abelnei šalies ūkiui gaivinti.

Ypatingai moterims reikia energingai dirbuoti už teisę darbo suaugusiam jaunimui. Užtikrintas darbas, unijinėmis algomis, duotų viltį geresnės būklės, ypatinai motina, ku-

ateities. Lygiai svarbu įrašyti jaunimą į darbininkiškas organizacijas, įteikt jam į rankas darbininkišką spaudą. Lietuvių jaunimui šioje pastarojo srityje gali puikiai pasitarnauti naujai išėjęs žurnalas "Voice". Išmokęs organizuoti gint savo reikalus, jaunimas bus kur kas labiau apsaugotas nuo pražūtingo sau ir žalingo visuomenei plėšikavimo kelio.

N. M.

AR MOTINOS LYGIAI PAGERBTOS MOTINŲ DIENĄ

Motinos yra paskirta viena diena per metus, kad jas pagerbt. Ta diena gimė neva tam tikslui, kad pagerbti tas motinas, kurių sūnūs žuvo praėjusio kare.

Paukus ir prakilus yra darbas pagerbti motinas, nors sąlygos joms. Tačiau, žiūrint iš darbininkiškos pusės į motinų pagerbimo dieną ir į visas tas ceremonijas, rodosi, kad jos nebūna taip pagerbtos, kaip

kad turėtų būti. Toji diena liekasi panaudojama daugiausiai bižniškiems išrokovimams. Reikia spėti, kad tą dieną išparduodama daug puikių gėlių ir kitokių brangių dovanų, kuriomis turtuolės yra gana gausiai apdovanojamos, nors gerai žinom, kad tos pagarbos minėtos moters neužsitarnavo. Juk jos apart pagimdymo, prie geriausiu ir patogiausiu aplinkybių, prie savo kūdikio išauklėjimo nepridėjo. Jų kūdikius turi auklėti ir penėti vargšės darbininkės motinos.

Dabar pažvelgkim į darbininkės motinas. Kiek gėlių bei kitų dovanų jas aplankys Motinų Dieną? Darbininkės motinos yra žmonijos auklėtojos ir joms turi priklausyti garbė ir brangios dovanos. Bet vieton to, darbininkės motinos turi kentėti didžiausią sūrudą ir nedateklių auklėdamas savo kūdikius. Kada išauklėja, nors ir pusbadžiai, tai paima jos sūnus ir išsiunčia į karo frontą — pašeria kanuoles arba padaro amžinai invalidais, nepaklausę jos, kaip brangūs yra jie. Dar šią dieną randasi nuo praeito pasaulinio karo tūkstančiai baidisai sužalotų sūnų, kurie gulį ligoninėse ir ne jie atklank motinas su davanomis, bet motinos per ištiesius metus lankys juos ir pačios kentės kartu su jais.

Šiandieną žūna netik sūnūs, bet ir pačios motinos. Pavyzdžiui paimkime Ispaniją ir Chiniją, kur eina baisiausios žudynės, tenai fašistai iš pragariskų tankų ir kanuolių griaua ir degina miestus ir kaimus, ten žudomos motinos, mažai kūdikiai ir seneliai, ir kas tik gyvas, viskas yra sumaišoma su žeme ir griuvėsiais. Mums sunku yra įsivaizdinti tas visas baisenybes, kurios įvyksta tose fašistų užpultose šalyse.

Ar mes, darbininkės motinos, dar ilgai kentėsime ir žiūrėsime į tas visas baisenybes ir duosime savo sūnus į skerdyklą nutukusių parazitų reikalams?

Ne, darbininkė motina, praregėk nors kartą ir pasakyk, kad gana mums kentėti tas visas paniekas ir mes eisime į darbininkų masinį veikimą — protestuodamos prieš baisias skerdynes, prieš darbo klasės motinų žiaurų išnaudojimą ir prieš visas skriaudas.

Darbininkės moters, apvaikšiodamos Motinų Dieną, turėtų pareikalauti, kad badas ir pavergimas darbininkų šeimynose būtų sustabdytas. Reikėtų suruošti protesto mitingus tą dieną ir šaukti vingsas motinas į kovą prieš tą pragaistą kapitalistinę sistemą.

F. K.

sių aukų nuo pereinio suvažiavimo \$10.80. Išmokėta kelionei \$1.20. Išdo stovis davalio \$9.60.

Nutarta pagaminti Saryšui taisykles ir M. K. Sukackienė išrinkta šių dalykų rūpintis.

Nutarta rengti pikniką rugpjūčio 21, Lawrence, Mass., Maple Park.

Nutarta rengti maršrutas rudenį ir kitus parengimus, sykiu siekdamas įtraukti įvairias moterų organizacijas į Saryšį.

Susirinkimas uždarytas 3 valandą po pietų.

A. Markevičiūtė.

Gražiai Pasidarbavo "Virėjai"

Smagu prisiminti, kad "Virėjos" platinime gražiai pasidarbavo jau gerokas skaičius kuopų ir atskirų draugų bei draugių. Tuli iš jų atsiunčia pinigų iš anksto, nes ir knygas turi iš anksto užsakytas. Kiti užsisako bargan ir neužilgo atsiunčia pinigų už išparduotas knygas, kas rodo, kad prie pastangų galima išplatinti. Dar kiti rašo tebesidarbują ir neužilgo atliksią sau pasiskirtą darbą.

Pasidarbavo "Virėjai"

Smith'ai ir Mulokūtė Philadelphia; A. Drobienė ir J. Urmonienė, Chicago; P. J. Martin, Pittsburgh; A. Vertelienė, Linden; A. Pajaujis, Sheandoah; T. Grabštas, Stratfordville; K. Sanislovaitienė, Waterbury, H. Tamošauskienė, W. Roxbury; M. Grigalūnienė, Kapuskasing; A. Rudzinskis, Somerville; J. Žolynienė, New Haven; M. Valenta, Cleveland; A. Račkauskienė, Haverhill; J. Jurgaitienė, Kenosha; S. Keršys, P. Matulaitis ir Moterų Komitetas, Montreal; Moterų Komitetas, Toronto; L. Zemaitienė, Waterbury, Conn.; J. Astrauskienė, Detroit; J. Stigienė, Montello; B. E. Senkeviciene, Easton; A. Giraitienė, Hartford; O. Pukienė, Los Angeles; G. Shimaitis, Montello; O. Baltrušaitienė, Brooklyn; Mrs. Potsun, Somerville; E. Davidsonienė, Worcester; S. Bartasienė, Baltimore; ALDLD Moterų 81-ma kuopa, Brooklyn.

Daug draugų ir draugių užsiskakė po knygą sau arba pasiųst davanom savo draugėms, nes tai puiki dovana. Gauname žinių, kad knyga gauta ir Lietuvoje. Lietuvos moters dažniausiai susilaukusios tokia viešnia iš Amerikos į savo namus. Knyga lengvai vartojama ir Lietuvoje, kadangi saikai imta svarais ir puoduokai bei šaukštais, kas darbas užsivertusiom Lietuvos moterim yra dideliu pagilvinimu.

Virš paduota gražus būrelis draugių ir draugų, užsisakiusių knygų. Be abejo, daugelyje tų kolonijų jiems padėjo čion nesuminėti draugai. Tačiau dar yra vietų, kur knyga neplatinta visai, tai yra nebuvo užpenuota nei dabar platinama. Mes prašome tose ir kitose kolonijose, kur dar galima, pasi- darbuoti knygos platinime.

Užsakymus adresuokit sekamai: "Virėja", 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. S. Sasna.

SO. BOSTON, MASS.

Is ALDLD 2-ros Kuopos Moterų Susirinkimo, Buvusio 20 Dieną Balandžio

Narių atsilankė vidutiniai. Buvo išduotas raportas iš atsiųsuvusio N. A. Liet. Moterų Suvažiavimo. Placiat kalbėta, kokį turėti parengimą minėjimui Motinų Dienos 8 d. gegužės. Nutarta surengti lengvą vakariene, kuriai valgius draugės pačios pasižadėjo suaukoti ir visą pelną atiduoti Ispanijos kovai prieš fašizmą. Yra užkviesta kalbėtoja, kuri aiškins reikšmę Motinų Dienos ir moterų rolę dabar, artėjantio fašizmo ir karo pavojuje.

Po susirinkimo buvo skaityta paskaita moterų sveikatos klausimais, kuri gerai išėjo. Skaitė d. B. Chuberkiene.

Ko-tė.

PIKNIKAS

ALDLD 2 kp. Moterų Skyriaus pirmas piknikas, rengiamas bendrai su Montellos draugais, įvyks birželio 6 d., Tautiškam Parke, Montello. Prašome kitų organizacijų tą dieną nerengti piknikų.

Rengėjos.

Brooklynietės Minės Motinų Dieną

Balandžio 21-mą įvykusiame ALDLD Moterų 81-mos kuopos susirinkime nutarėm Motinų Dieną minėt draugiškai vakare šeštadienį, 7 gegužės, "Laisvės" svetainėje. Lengvus užkandžius pasižadėjo suaukoti pačios narės ir kaikiuros ant vietos paaukojo pinigais. Tikimės turėt muziką ir atitinkamą trumpą, bet gražią programą. Įžanga bus nemokama. Draugės ir draugai kviečiami rengtis minėt Motinų Dieną su aldietais.

Kalbėdamos apie Motinų Dieną, pirm visko turėjom mintyje motinas, kurios pasiaukoję demokratijos gynimui išleisdamos sūnus Ispanijon, tad dėsimė pastangas ta proga paremti Ispanijos gynėjus.

Nutarta protestuot prieš Brooklyn Union Gas Co., kuri pasimoko pakelt gso kainas.

MARSUOSIM GEGUŽINĖJ

Rengiamės maršuot Gegužinės Parade. Jam jau sukelta \$4.50, taipgi norime sumobiliuoti didelį būrį moterų maršuotojų. Moters prašomos rėdytis baltai, nes tai gyvina paradą. Tačiau, kuriom nepatogu rėdytis baltai, atekite pasirėdžiusios taip, kaip paranku.

Lietuviai maršuotojai susirinks ne vėliau 2:30 po piet, balandžio 30 dieną, prie Lietuvos Am. Piliiečių Kluubo, 280 Union Ave. Dėl daugiau informacijų skaitykite vietos žinių puslapį.

Kuopon įsirašė d. Menkelūnienė. Tai jau 8-ta nauja narė šio vajuas metu.

Turėjom pranešimus iš "Laisvės" šerinkų suvažiavimo, iš kuopos prakalbų Lietuvos reikalais, taipgi iš Saryšio konferencijos ir A. L. Kongreso. Apskričio atsiųstus bilietus draugės jau platina ir nutarė paimt dar 5 knygytes. Skaityta ir ALDLD Centro kvietimas į suvažiavimą, kuris įvyks 1 ir 2 liepos. Šį klausimą plačiau svarstysim sekamam susirinkime.

Gera! Platiną "Virėją"

Kuopietės gerai pasidarbavo užrašinėjime ir dabar sulg išsuminėti draugai. Tačiau dar yra vietų, kur knyga neplatinta visai, tai yra nebuvo užpenuota nei dabar platinama. Mes prašome tose ir kitose kolonijose, kur dar galima, pasi- darbuoti knygos platinime.

Užsakymus adresuokit sekamai: "Virėja", 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. S. Sasna.

Norwood, Mass.

Balandžio (April) 30 d. Lietuvių Svetainėje įvyks nepaprastai puiki programa, kurią pildys Rusų-Ukrainų Choras iš Boston, Mass. Dainuos visas choras, duetai, baletu šokikai, solistai ir bus sulošta juokų komedija "Vyras po Girtumui." Po programos bus šokiai, griežiant rusų orkestrai. Pradžia 6-tą valandą vakare. Tikietais tik 35c.

Komunistų-Socialistų Bendra Gegužinė

Pasaulio proletariato šventę Pirmą Dieną Gegužės Norwoodo socialistai ir komunistai apvaikšės bendrai. Puiki bus programa su gerais kalbėtojais. Nuo komunistų ir socialistų taipgi ir nuo CIO. Programa atsisbus Lietuvių Svetainėje, 1 d. gegužės, 7:30 vakare. Būkit visi, jauni ir seni. Parodykim savo solidarumą prieš valdan-

čiąją klasę. Nežiūrint kokio esi įsitikinimo, Pirmą Gegužės yra visų darbo žmonių šventė ir tą dieną darbo žmonės visi bendrai turi statyti reikalavimus: už trumpesnes darbo valandas, už didesnes algas, už bedarbiams pašalpą, už taiką, už kovą prieš fašizmą, už demokratiją, už bendrą veikimą darbininkų klasės. Reporteris.

Ward Kalbės Per Radio

Dr. Harry F. Ward, Amerikos Taikos ir Demokratijos Lygos nacionalis pirmininkas, kalbės reguliarij Lygos programoj ketvirtadienį, balandžio 28-tą, 9 val. vakaro, iš stoties WMCA. Įdomu bus išgirsti kalbą šio žymaus švietėjo ir taikos bei demokratijos gynėjo.

Telephone Stagg 2-4409

A. Radzevičius GRABORIUS

(Undertaker)
Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą. Parsamdu automobilius vestuvėm, pažėm, krikštynom ir kitokiems reikalams.
402 Metropolitan Ave.
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

Telephone: EVergreen 8-9770

J. GARŠVA Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas vestelijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis (Armakauskas)

Laisniuotas Graborius
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-4335

Telephone: EVergreen 8-7179

Clement Vokietaitis LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVergreen 8-7179

R. Kas Yra COSSACK? KARCIAZOLIŲ sultis skilviui

Kada PERSIVALGOTE, PERSIROKOTE, PERSIGIERATE

ATSITAISYSITE

Greitai su

COSSACK stomachic BITTERS

"JOS YRA PASALDINTOS" Parsiduoda vaistinėse bonkomis. Gėrimų įstaigose ir restauracijose dozomis bei stikluokais

"JOSU SKILVIO LABUI" COSSACK PRODUCTS

400 W. 41st Street,
New York City, N. Y.

CHARLES UP TO-DATE

BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas
Gera! Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Parašė M. ZOŠČENKO

Vertė V. PAUKŠTYS

MĖLSVOJI KNYGA

Pinigai

(Tąsa)

15

Matriona norėjo susikaityti, bet jis nedavė.

—Neliesk,—sako,— savo nešvariomis rankomis. Dar trūksta.

Ant rytojaus Ivan Savvič vėl atsikėlė. Vėl pašniokstė, apsilviko ir išėjo gatvėn.

Vakare vėl su pinigais sugrįžo. Ir taip pradėjo kasdien daryti—žmogus ant kojų atsistojo. Vėliaus, žinoma, paliovė gavėse pinigų rinkęs. Tuo labiau, kad kuomet visiškai pasveikė, tai jo išvaizda buvo gera ir praeiviai patys paliovė pinigų mesti.

O kuomet praeiviai paliovė duoti, tuomet jis vėl ėmėsi savo profesijos.

Taip jis ir nemirė. Taip jam Matriona ir neleido numirti.

Tai vėl ką padarė Matriona su Ivanu Savvičiu.

Suprantama, koks nors apskričio gydytojas, perskaitęs šį aprašymą, nusijuoks. Pasakys, kad mokslui tokie dalykai nežinomi ir čia Matriona nieko nerūšia. Gal būt ištikro mokslui tokie dalykai nežinomi, vienok Ivan Savvič ir po šiai dienai gyvas. Ir dargi šiomis dienomis jis užbaigė kurią ten vaizdingą iškabą mėsos pardavvyklai.

Pagaliam, šį įvykį galima išaiškinti ir mediciniškai, moksliai. Galimas daiktas, kad jis, išeidamas gatvėn, nuo susijaudinimo, gerokai išsprakaitavo ir su prakaitu liga laukan išėjo.

Pagaliam, nežinia, kaip ten buvo.

Vienok faktas, kad godi bobelka, mėgstanti pinigus ir ačiū savo godumui, išgelbėjo savo vyrui brangią gyvybę. Kas, žinoma, apsirūšia labai retu atsitikimu. Dažniausia būna atbulai.

Štai žingeidus pasakojimas apie vieną pienininkę, užsimaniusią padidinti savo pajamas.

8. Pasakojimas apie Vieną Gobšią Pienininkę

Viena Simferopolio gyventoja, dantistė O., iš kilmės našlė, nusprendė ištekti. Na, o dabartiniu laiku ištekti ne taip jau lengvas dalykas! Tuo labiau, jeigu dama inteligentė ir ji nori prie savęs turėti taipgi inteligentišką, atatinamą sau, subjektą.

Mūsų, taip sakant, proletarinę šalį inteligentų klausimas — gana rimtas klausimas. Kadru problema dar galutinai neišspręsta, o čia, aš atsiprašu,—jauniki. Aiškus dalykas, kad inteligentiškų jaunikių šiandien nedaug. Tai yra, jų, žinoma, yra, bet jie visi tai šoki, tai tiki: arba jau vedę, arba jau turi po dvi tris šeimynas, arba abelnai serga, kas, žinoma, šeimyniniame gyvenime ne cukrus.

Ir ve prie tokių apyptovų Simferopolje gyvena našlė, kuri pereitais metais neteko vyro. Jis džiavo numirė.

Ve, reiškia, jos vyras numirė. Iš pradžių ji, veikiausiai, šaltai atsinešė linkui šio įvykio. E-e, mano menkniekis!... Bet vėliaus pamatė, kad toli gražu ne menkniekis!... Jaunikius ir, žinoma, pradėjo ai-manuoti.

Ir ve, reiškia, ji aimanuoja apie metus laiko ir pasakoja apie savo vargus pienininkei. Pas ją lankėsi pienininkė, pieną nešiodavo. Kadangi jos vyras džiavo numirė, tai ji pradėjo daugiau savimi rūpintis, geriau maitintis. Ji pieno gėrė po du litrus į dieną. Ir nuo tokio maisto ji stačiai ištino ir turėjo stebėtiną sveikatą. Ir, veikiausiai, nuo to pas ją galvoje užgimė įvairios lengvos orinės mintys apie ištekimą.

Vadinasi, ji apie metus laiko geria pieną, vis geriau atrodo ir, apart kitko, turi moterišką miestelėnišką kalbą su savo pienininke.

Nežinia nuo ko jos pradėjo. Veikiausiai, ji atėjo į virtuvę ir pradėjo kalbėti. Ve, girdi, produktai brangsta. Pienas, girdi, skystokas, ir abelnai jaunikių nėra. Pienininkė sako:

—Taip, tikra teisybė, ko-ko, o tų mažai yra!

Dantistė sako:

—Uždirbu neblogiausiai. Viskas yra—

kambariai, rakandai ir pinigų! Ir pati, sako, ne kokia ten pašlemėkė. Bet ve, jeigu norite, antru sykiu ištekti stačiai nėra galimybės. Stačiai nors per laikraštį garsinkis.

Pienininkė sako:

—Na,—sako,— laikraštis—tai jau ne kalba. Bet, žinoma, reikia ką nors sugalvoti.

Dantistė atsako:

—Jei kaip,—sako,— tai aš ir pinigų nepasigailėčia. Duočia pinigų tai, kuri, tikslu apsidėdimo, mane supažindytų.

Pienininkė klausia:

—O ar daug jūs duosite?

—Tas,—sako dantistė,—priklausys nuo to, koks jauniki bus. Suprantama, jeigu jis inteligentas ir mane ves, tai tris raudonukes duočia.

Pienininkė sako:

—Trijų permažai. Duokite penkias raudonukes, tuomet aš šį dalyką sutvarkysiu. Aš turiu atatinamą žmogų.

—O gal jis ne inteligentas,—sako dantistė,—gal jis prieplaukų darbininkas? Už ką aš jums duosiu penkias raudonukes?

—Na ne,—sako,—visai ne prieplaukų darbininkas. Jis labai inteligentas. Jis—montioras.

Dantistė sako:

—Jei taip, tai mane supažindykite. O kol-kas, štai jums raudonukė už rūpesčius.

Tuomi jos ir persiskyrė.

Reikia pasakyti, kad pienininkė po ranka nieko neturėjo, apart savo vyro. Bet pasiūlyta pinigų suma ją sužavėjo ir todėl ji pradėjo galvoti įvairius būdus, kaip iš dantistės tą pinigų sumą iškraspščius.

Ir ve ji ateina namo ir savo vyrui sako:

—Ar žinai, Nikolajuk, kas sviete dedasi. Galima,—sako,—be jokių rūpesčių ir vargu penkiasdešimts rublių uždirbti ir nei šilo lapė nelos.

Paskui, reiškia, išpasakoja jam visą dalyką stovį. Girdi, ir kas čia tokio, jei aš tave tyčia supažindysiu su ta praturtėjusia dantiste, o ji ims ir iš savo kvailumo užmokės penkiasdešimts rublių.

—Ir,—sako,—jeigu ji būtinau spirsis, galima apsidėdimo įstaigoj užsirašyti. Juk dabartiniu laiku jokio sunkumo nėra. Šiandien tu užsirašysi, o rytoj ar poryt—atbulai, persiskirsi!

O šios pienininkės vyras—dailus žmogus, su ūseliais, taip jai sako:

—Labai puiku. Supažindyk! Aš,—sako,—visuomet neatsisakysiu gauti penkiasdešimts rublių, jeigu tik juos veltui galima paimti. Kiti už tokią sumą čielą mėnesį turi dirbti, o čia toks menkniekis—užsirašyti!

Na, už poros dienų pienininkė supažindina savo vyrą su dantiste.

Dantistė labai nudžiunga ir be jokių derybų užmoka pienininkei penkiasdešimts rublių.

Dabar pasidaro vis kokia padėtis. Pienininkės vyras, šis žinomas linbraukis su ūseliais, greitai užsirašo su dantiste apsidėdimo įstaigoj, persikelia į jos kambarius ir, kol-kas, ten gyvena.

Taip jis gyvena penkias dienas, savaitę, ir dešimt dienų.

Tuomet ateina pienininkė.

—Kas atsitiko, kame dalykas?—klausia pienininkė.

Jos vyras atsako:

—Dalykas tame, kad aš apsisvarsčiau ir pas tave negrįšiu, pasilieku gyventi su dantiste. Čia man žingeidžiau gyvent.

Teisybė, už tokį savo nelemtą pasielgimą gavo per snukį, vienok savo nuomonę nepakeitė. Taip ir pasilikio su dantiste. O dantistė, sužinojus visą dalyką stovį, gardžiai pasikvatojo ir pasakė, kad pakol nėra prievartos, o tik laisvas pasirinkimas, tai visą dalyką skaito užbaigtu.

Teisybė, pienininkė dar buvo porą sykiu atėjus, sukėlė skandalus reikalaujama, kad vyras grįžtų, bet nei velniais iš to neišėjo. Dar daugiau—išvengimui tolimesnių skandalų jai pasakė, kad nuo šios dienos pieną nuo jos neims.

Tai, dėl penkių raudonukių šykšti ir gobšti pienininkė neteko gražaus ir inteligentiško vyro.

Ir mes labai linksmi ir pilnai patenkinti, kad taip, o ne kitaip atsitiko.

Dabar ta durnelė, pasilikus viena ir įpuolus į liūdėsį, gali pasvarstyti, kokią klaidą padarė.

Vienok būna, kad žmonės ir nepapildo panašių klaidų ir abelnai ne taip jau užsidega pamatę pinigus, bet kuomet neti-

kėtai pakliuva į jų nagus pinigai, jie visgi didžiai susijaudina ir pergyvena tą patį, kaip ir ši durnelė-boba pienininkė.

Štai apie vieną tokį žmogų, kuriam pakliuvo į rankas pinigai, mes ir norime jums papasakoti.

(Tąsa bus)

Chester, Pa.

Čia, Delaware County, industrinių unijų ir fraternalių organizacijų darbininkai rengiasi kartu prie Gegužinės darbininkų šventės demonstracijos gatvėse balandžio 30 d. O kaip mūsų lietuviai ir mūsų organizacijos, ar išsijudinsime į demonstraciją? Tai čia yra klausimas! Lietuviai taipgi turėtų demonstruoti kartu su kitais darbininkais, nešdami iš-kabas protesto ir obalsių prieš užpuolikus Lenkijos fašistus, kad pastarieji nedrįstų pulti ant mūsų tautos, ir padaryti lietuvių vergais. Už tai nesėdėkime nė vienas lietuvis namie, bet dalyvausime minėtoje demonstracijoje. Lapeliais bus apgarsinta, kur ir kaip susirinkti.

Taip pat čia bus gegužės 1 d. darbininkų masmingas. Kalbės iš New Yorko Vito Marcantonio. Taip pat bus rodoma iš Sovietų Sąjungos viena iš puikiausių filmų, tai "Chapayev". Už tai nepraleiskite progos, įsigykite iš kalno visi tikietus. Kaina tikrai 35c.

O kaip su Philadelphia 6-to Apskričio rengiamu "Laisvės" koncertiniu banketu, katras įvyks taipgi gegužės 1 d., 2:30 val. po pietų New Auditorium svetainėje, 713 Snyder Ave.? Ar jau čia turėsime apie- leisti? Žinoma, kad ne. Užtai įsigykite tikietus iš kalno ir čia. Tikietus galite gauti pas Antaną Lipčią.

ALDLD 30 kuopos susirinkimas įvyks taipgi gegužės 1 d., kaip 10 val. iš ryto? Užtai draugės ir draugai susirinkite visi, atsiveskite kiekvienas po naują narį į kuopą, nes taip yra kuopos nutarta.

P. Šlajus.

Bayonne, N. J.

Išpuolė Pro Langą. Balandžio 21 d., 9 val. vakare, išpuolė per langą Mary Feštino, 20 metų amžiaus moteriškė. Vyras parėjęs iš darbo ir neradęs savo žmonos miegamajame kambaryje (ji ten turėjo būti, nes už savaitės laiko laukė kūdikio), pradėjo teirautis pas uošvienę, kur yra jo žmona. Neradęs pačios kambaryje, pažūrėjo pro langą ir pamatė ją gulintą ant cemento apie 25 pėdas žemiau.

Moteriškė tapo nuvežta ligoninėn. Daktaras sako, kad dar yra vilties jai pasveikti. Priežastis jos išpuolimo pro langą nežinoma. K. M-as.

Amerikietis Korespondentas Metė Plunksną, Stoją prie Kanuolės prieš Fašistus

Barcelona, Ispanija.—Amerikietis J. P. Lardner, sūnus mirusio garsaus Amerikos rašytojo Ringo W. Lardnerio, iki šiol buvo korespondentu New Yorko ir Paryžiaus "Herald Tribune" dienraščiu. Dabar jis įstojo į tarptautinių liuosnorių brigadą, artilerijos skyrių, kariaut prieš fašistus.

"Ši kova turi būt laimėta anksčiau ar vėliau," sako Lardner: "Jeigu fašistai nebus išvyti iš Ispanijos šiemet, tai reikš daug kraujo liejimą ateityj."

New Haven, Conn.

Lietuviai Minės 1-mą Gegužės.

Visos lietuvių progresyvių organizacijos nusitarė apvaikšiot pasaulio darbininkų šventę Pirmą Gegužės, sekmadienį po pietų, 243 Front St. Kalbės drg. J. Gasiūnas iš Brooklyn ir anglų kalba vietinis.

LDS Jaunuolių Choras išpildys programą. Bus ir daugiau pamarginimų. Visi lietuviai turėtų padėję viską į šalį dalyvauti ir išgirsti, kas dedasi pasaulyje, minint šią mūsų darbininkų šventę ir kas gali atsitikt laukiant sekančių metų Pirmos Gegužės. Kiekvienas darbo klasės žmogus turi suprasti reikšmę Pirmos Gegužės ir dalyvaut jos apvaikščiojime.

L. N. B-vės Valdybos Nepateisinama Klaida

Pora savaitių atgal lietuvių svetainė tapo išrandavota kokių ten vokiečių "apsvietos" organizacijai dėl "šokių" ar kitokio ten pasilinksminimo.

Išvakarėse minėto parengimo pasirodė vietinė spauda, kad nazių bundas turės savo muštus mūsų svetainėje. Patėmiję amerikonių ir kitų tautų organizacijos ir Amerikos Legionas pradėjo rengtis stabdyti tą nazių "mitingą." Sužinojus policiją, įsakė svetainės prižiūrėtojai ir valdybai uždaryt svetainę, nes grėsia pavojus, kaip naziams, taip ir jūsu svetainėi.

Sovietai Suėmė 25 Religinus Fašistų Šnipus

Maskva. — Po pravoslavų bažnyčios priedanga varė kariško šnipinėjimo darbą Japonijai, Vokietijai ir Lenkijai arkivyskupas A, vyskupas B, šeši kunigai, šeši vienuoliai, dvi vienuolės, vienas buvęs grafas, vienas buvęs pirklys, šundaktaris ir buože-kulokas. Už tai jie dabar areštuoti kaip šalies išdavikai.

Suimti dokumentai parodo, kad jie, prisidengdami pamaldomis ir net "stebuklu" darymu, plačiai organizavo tikinčiųjų slapto kuopas ir ruošė jas sabotažui prieš Sovietus užfrontėje, kuomet fašistinės šalys užpuls Sovietus iš priekio.

Dr. Herman Mendlowitz

33 METAI PRAKTIKOS

522 Bedford Avenue

arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

nuo 1-3 dieną ir nuo 7-8 vak.

NEDELIOJIS

Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

PLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 23rd St.

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 Summer Ave., arti Chester Ave.

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8.

Nėra valandų sekmadieniais.

Philadelphijos Didžioji Iškilnė

LAISVĖS BANKIETAS Koncertas ir Šokiai

Rengia Visos Philadelphia Lietuvos Darbininkų Organizacijos

Bus Nedėlio

Gegužės 1 May

New Auditorium Hall

713 Snyder Ave.

Philadelphia, Pa.

ROJUS MIZARA

"Laisvės" Redaktorius

KONCERTO PROGRAMA BUS ĮVAIRI IR GRAŽI

1. Pasijėmėjusi Rusų-Lietuvių Grupė, kurioje dalyvauja solistų, šokių ir muzikantų.
2. Šoks profesionalė scenos šokikė Lilija Russo.
3. Kurigos Radio Balalaikų Orkestra.
4. Šokikės Verā ir Nadia Szipowltz.
5. Lyros Choro Merginų Grupė.
6. Visas Lyros Choras.
7. S. Kuzmickas, baritonas iš Shenandoah, Pa.
8. Prakalba, R. Mizaros "Laisvės" redaktoriaus.

Koncertas Prasidės Lygiai 2:30 Val. po Pietų

Vakariene Bus Duodama 6-tą Val.

Šokiai Nuo 7 Val. Vakare

Dabartinė Lietuvos Jaunuomenė

(Pabaiga)

Katalikai turi "Pavasario" draugiją. Čia visi instruktoriai yra kunigėliai. Pavasarininkai turi didelę įtaką kaimui. Ten žmonės yra mažiau kultūringi ir yra daugiau religingi. Šventadieniais susirenka į bažnyčią, kur kunigėlis per pamokslą žinias jiems suteikia, kas veiki, kas daryti. Pavasarininkai nuo jaunaliutuvų skiriasi tuo, kad jie aukoją visas savo jėgas pirmiausia dievui, o paskui tėvynei, o jaunaliutuvai atvirkščiai — "jaunasias jėgas pirmiausia tėvynei." Apskritai, pas pavasarininkus, kaip ir pas jaunaliutuvus mažai yra apsišvietusių, gerai susipratusių narių.

Ivairios sporto organizacijos mažai užsiima politika; nors jų viršūnės yra susiskirsčiusios, bet patys sportininkai, kuriems patogiau, ten jie ir prisirašo. Į politiką mažai kišasi, nors kiekvienas turi savo nusistatymą.

Mūsų tautiški studentai universitete Kaune irgi turi visokių sąjungų, kurios yra vadinamos korporacijomis. Jos pasižymi daugiausia savo alučių, kur studentai turi progos susipažinti su aukštomis ponutėmis ir ponais, kurie paskiau įtaiso neblogas tarnybas. Pažangieji studentai yra susiję "Varpo" draugijoje, kuri visokiems būdais tautininkų yra boikotuojama. Tuo tarpu visokie "Neo-lithuanai", "Sarūnai" yra visokiems būdais šelpiami. Kiekvienos korporacijos nariai turi savo uniformines kepuraites.

Kaimo ir Miestelių Jaunimas

Lietuva yra žemdirbištes kraštas. Todėl mieste gyvena daug mažiau žmonių, kaip kaimo. Todėl ir kaimo jaunimas vaidina Lietuvos didelį vaidmenį, kuris parodo visos tautos išsilaikymą ir kultūrą. Lietuvoj liaudies mokykla yra keturiais metais užbaigiamą, kuomet Amerikoje reikia eiti aštuonis. Jeigu vaikas pradeda eiti mokyklon aštuonerių metų, tai dvylikos būdamas ją baigia. Aukštesniam moksliui lėšų nėra. Gimnaziją lankyti labai retas gali, nes ūkininkai labai blogai gyvena. Tai taip ir palieka. Todėl kaimo jaunimo apsišvietimas yra apgailėtinoj padėtyje. Kur vargas ir skurdas, ten tuojau atsiranda vagystės, girtuokliavimas, paleistuvavimas. Ypatinai yra blogai mažesnių vaikams, kurie užaugę turi eiti tarnauti bernais ir mergomis po didesnius ūkininkus. Žiema šiek tiek geriau, mažiau darbo, bet kai ateina pavasaris, tai iki pat rudens, diena iš dienos reikia dirbti nuo pat ryto aušros iki vakaro tamsos. Gauna už tą visą vargą vos 200-400 litų metams. Už tuos pačius pinigus reikia dar drabužių nusipirkti. O kiek vargo, kol juos tau dar sumoka. Ne kartą tenka bylinėtis. Ir taip slenkia niūrios dienos. Kartais šeštadieniais kas nors kokioj grįžioj su armonika užtraukia kokią polkėlę... Kad išgirsti kokią kultūringą pasikaitą ar ką panašaus, tai galima labai retai.

Miesteliose šiek tiek geriau. Jaunuoliai prasimokina kokio nors amato: kriaučiū, batusiuvio, kepejo. Pasidaro laisvesni, nepriklausomi. Turi daugiau laiko išeiti, daugiau ką pamatyti. Katras darbuštas, tas pragyvena neblogai.

Jaunimas Mokyklose

Gimnazijas lanko daugiausia valdininkų ir biznierių vaikai. Jie geriausiai gyvena. Valdininkai jauna geras algas, todėl ir jų vaikams aukštesnėse mokyklose yra visokių lengvatų. Jiems nereikia mo-

kėti mokslo mokestis, bilietai traukiniuose jiems yra papi-ginti. Tuo tarpu ūkininkų vaikai, nors yra geresni ir geriau mokosi, visų tų lengvatų negauna.

Mokyklose mokiniai pradeda jau skirstytis į politines grupes. Atsimenu, kai mokiausi Klaipėdoj, turėjau du draugus, kurių vienas buvo tautiškas. Aš pats vis palaikydavau Sovietų Sąjungą. Ginčydavomės ir turėdamas brolių Vokietijoje, visą laiką jautėsi esąs grynakraujis hitlerininkas. Aš pats vis palaikydavau Sovietų Sąjungą. Ginčydavomės ir turėdamas brolių Vokietijoje, visą laiką jautėsi esąs grynakraujis hitlerininkas. Aš pats vis palaikydavau Sovietų Sąjungą. Ginčydavomės ir turėdamas brolių Vokietijoje, visą laiką jautėsi esąs grynakraujis hitlerininkas.

Karininkas dėstė pamokas. Vienas mokinyš, ieškodamas knygy, savo pasuolėj rado visą pluoštą komunistinių proklamacijų. Net pats nusigando. Karininkas tai pamatęs net apstulpo. Pradėjo bliauti iš visos gerklės, kad tuojau kaltininkas prisipažintų, o jei ne, tai jis jį šūšaudys. Pradėjom visi žvalgytis po savo suolais, o ką gi! Kur tik žiūrė, visur proklamacijų prikaišota. Tuojau susirinko daugiau mokytojų, prasidėjo didžiausias tardymas. Tardė, tardė, bet vistiek niekas neišėjo, paliko nesužinoję, kas tai padarė. Daug panašių dalykų atsitinka.

Tikybės laisvė irgi suvaržyta. Visi mokiniai privalo mokyti kokios nors tikybės. Aš, kaip gimęs Amerikoje, turėjau valstybines metrikas, todėl pasisakiau, kad nesu krikščionis ir nepripažįstu jokios tikybės. Todėl tikybės pamokas niekaados nelankydavau. Kunigėlis amžinai sukdavo galvą, kaip prie manęs prisikabinti, bet neturėdavo progos.

Kariuomenė

Kiekvienas jaunuolis suka-kęs dvidešimties vieny metų turi stoti naujokų ėmimo komisijon; jeigu tinkamas, turi atlikti karo parengimo prievole. Kariuomenėj reikia išbūti pusantų metų. Visi eina tarnauti nenoromis. Tautininkai aiškina, kad tai esąs dar užsilikęs iš senovės Rusijos paprotys, kada visiems reikėdavo tarnauti po penkis metus ir dar daugiau. Tada visi labai vengdavo kariuomenės, todėl, ir dabar nenorį vis dar eiti. Bet tai yra tik išmisas. Lietuvos kariuomenėj nepatinka niekam tarnauti, kad tenai yra išsivystęs didelis neteisīgumas, vadų nesąžiningumas, visiškas neatsižvelgimas į paprasto kareivio būklę. Tuo tarpu karininkai, gaudami didžiausias algas, lėbuoja ir girtuokliuoja. Čia duosiu keletą pavyzdžių iš kariuomenės gyvenimo.

Gyveno mano mietelyj mano gerai pažįstamas kaimynas. Išėjo kariuomenėn. Iš pradžių viskas sekėsi gerai. Bet štai pradėjo jaustis liguistas. Nuėjo pasiskusti pulko daktarui. Šis apžiūrėjo, apžiūrėjo ir tarė: "sveikiausias esi, tur būt apgaudinėj mumis nenorėdamas eiti atlikti pratimų. Jeigu kitą kartą taip atsitiks, būsi nubaustas." Šis patraukė pečiaus ir išėjo, argi kariuomenėj prieš vyresnį barsies. Bet jaučiasi tikrai sergėjęs. Praslinko dar kelios die-

nos. Dar blogiau. Bijosi eiti pas daktarą, nes žino, kad bus nubaustas. Po poros dienų visai susirgo ir nuvežtas ligoninėn greit mirė. Panašių pavyzdžių įvyksta labai dažnai. Tai atsitinka dėl daktarų nesu-pratimo ir nesąžiningumo. Pasiskusti nėra kam, nes tai įvyko kariuomenėj.

Spauda čia irgi labai suvaržyta. Galima gauti skaitytį tik "Lietuvos Aidą" ir "Trimitą". "Lietuvos Žinios" uždraustos. Laiškai visi perskaitomi ir kontroliuojami.

Jaunuolis, tarnaudamas kariuomenėj, jaučiasi visą laiką lyg kalėjime. Norėdamas būti laisvesnis, turi mokėti prisitaikyti prie viršininkų, pataikauti jiems, svarbiausia tai gerai vis užfudyti. Kai paprasti kareiviai kenčia panikinimą ir vargą, tuo tarpu visi karininkai vaikščioja pasipūtę kaip kalakutai. Tai tikrai kažką primena iš carinės Rusijos. Kaip žinome, dabartinė valdžia laikosi tikrai kariuomenės karininkų pagelba, todėl jie stengiasi išlaikyti didžiausią discipliną, kuriai sugrįvus, sugrįžti Smetonos valdžia. Šitie pusantrų metų išimti iš jaunuolio gyvenimo nieko gero jam neduoda. Tik-tai sugaišina laiką norint išmokti kokio nors amato ar profesijos. Mano nuomone karo parengimui pilnai užtektų pusės metų. Bet, žinoma, tada būtų daug mažesnis kariuomenės skaičius ir tada gręstų Smetonos sostui pavojus.

Pabaiga

Man atrodo, kad Lietuvos kaimas labai iš palengvo žengia pirmyn. Viskas priklauso nuo sąlygų. Pirmiausia, nėra laisvės, antra, nėra vietos ir laiko. Kaip prieš karą daugybė jaunimo kovojo prieš carą, taip dabar kovoja prieš Smetonos valdžią. Pažįstas stabdo visur progresą. Jeigu paimsime jaunuoli, Lietuvoj baigusį liaudies mokyklą ir jaunuoli, baigusį Amerikoje liaudies mokyklą ir sulyginsime, tai amerikietis pralenktų europietį išsilaikymu ir išsimokslinimu. Tai susidaro todėl, kad Amerikoje Public School mokslo programa yra didesnė, kaip Lietuvoj; be to, tokioj didelėj, laisvoj valstybėj, visur yra daugiau progų pagilinti savo žinias. Tuo tarpu kai Lietuvoj ką išmoka, greitai ir užmiršta. Šitie skirtumai pranyks šiek tiek, kai Lietuvoj bus praplėsta liaudies mokyklų programa. Šito nebūtų galima pritaikyti vieno ir antro krašto studentams, nes moksleivis Lietuvoj baigęs gimnaziją išeina tą pačią programą.

Mokslas visur sulygina žmones. Todėl Lietuvos studentas moka tiek pat, kiek ir amerikietis; o, pavyzdžiui, svetimų kalbų žinojime dar daugiau. Daug ko galima būtų atsiekti, jeigu viskas nebūtų taip suvaržyta ir uždrausta. Manau, jeigu dabartinė jaunuomenė turėtų kovos, kaip kovojo mūsų tėvai prieš caro retėžius, tai neužilgo išvysime laisvą, demokratišką Lietuvą.

A. Valužis.

Zieminiai Javai Užsuto.

Ūkininkai Susirūpinę

Šlepečiai, Biržų valsė.—Nū-tirpus sniegui, kur rudenį buvo labiau užlęję žiemkėniai, užsnigus sniegui ant nesušalusios dirvos, per žiemą išsuto. Dabar tik stovi balta dirva, lyg drobe apklota. Ypač labai išpuvė silėsnės vietose.

Ūkininkai dejuoja, kad šiemet bus labai menkas žiemkėnų derlius, nes dideli plotai teks išarti ir atsėti vasarajumi ar apsodinti bulvėmis.

So. Boston, Mass.

Neišmano kaip Persekiooti.

Cambridge policija kelios dienos tam atgal sulaukė šešiolikos metų negrą jaunuoli ir atrado pas jį Jaunų Komunistų Lygos narystės kortą. Dabar policija negali išspėsti, kaip jaunuolius neprileisti prie Komunistų Lygos. Pati policija nusprendė dalyvauti kiekvienam mitinge ir daboti, ar kartais nebus platinama "slapta" literatūra, o "gudrus" majoras Lyons priejo prie išvados, kad reikia rengti jaunuolių "pares" ir jiems duoti veltui "ice cream" žinoma, kad atitraukti toliaus nuo raudonyj, bus duodamas tik vanilla ir šokoladas, o žemvuogių nė už pinigų nebus galima gauti.

Balandžio 16 d. kolonijū draugai So. Bostone atlaikė pastarimo konferenciją dėl diensraščio "Laisvės" pikniko, kuris įvyks liepos 3 d., Maynarde, Mass.

Draugai diskutuodami priejo prie išvados, kad šį metų prisieis daugiau padirbėti, kad plačiau pasiekus plačiąją visuomenę, nes dabartinė depresija pu-sėtinai kenkia parengimams. Gana daug laiko buvo pašvesta apdiskusavimui praeitų piknikų, kuriuose įvyko klaidų. Bus dedama visos pastangos, kad šį metų "Laisvės" piknikas pasiektų visu šimtu nuosimčių.

Šioje konferencijoje dalyvavo ir svečias, drg. Buknys, "Laisvės" administratorius. Gaila, kad drg. Buknys pas mus So. Bostone negalėjo pasisvečiuoti bent pora dienų.

Balandžio 19 d. įvyko komunistų kuopos lavinimosi vakaras. Padiskusavus projektą rezoliucijų, siūlomų Komunistų Partijos Dešimtajai Konvencijai, buvo rādoma filma "Maksvos Požeminis Geležinkelis".

Žmonių prisirinko pilna klubo salė ir visi domėjosi diskusijom ir paveikslais.

Mūsų kuopa buvo nusistatčius kvota, kad turi gauti dvidešimt penkis naujus narius į kuopą iki gegužės pirmos. Reikia pasakyti, kad kvota išpildyta su kaupu ir dabar mūsų kuopa turi 55 narius. Būtų labai gerai, kad iki naujų metų pasiektume šimtą, o tas jau ne taip labai sunku. Prie darbo, draugai!

Audringai Rušiamės Prie Pirmosios Gegužės

Šiemet ir pas mus Bostone Pirmoji Gegužės bus apvaikščiujama balandžio 30 d., šį šeštadienį. Tai bus nepaprastai didelė demonstracija. Mat, šiemet demonstraciją ruošia suvienytomis spėkomis Komunistų Partija, Socialistų Partija, darbo unijos ir kitos darbininkiškos suaugusių ir jaunų organizacijos.

Demonstracija įvyks ant Boston Common prie Parkman Bandstand.

Demonstracijai pirmininkaus garši liberalė panelė Florence Luscomb, o kalbėtojai bus: nuo Shoe Workers Unijos Paul Salvaggio, nuo Toy and Novelty Workers Unijos Sam Sandberg, nuo Komunistų Partijos Philip Frankfeld, nuo Socialistų Partijos Alfred Baker Lewis, nuo italų darbininkų Salvo ir tt.

Išgarsinimui šios demonstracijos išplatinta šimtas tūkstančių lapelių visokiomis kalbomis.

Demonstracija prasidės 2 val. po pietų. Visi lietuviai šaukiami dalyvauti.

Komunistų Partijos Bankietas O balandžio 30 dienos vakare Komunistų Partija rengia nepaprastai gražų ir didelį bankietą, kuris įvyks Ritz Plaza, 218 Huntington Ave. Apart visko kito, bus ir kalbėtojas, tai yra, drg. Nelson, atsižymėjęs amerikietis kovotojas Ispanijoje. Šokiams grajys Eddie Mandell Benas.

Jaunutis.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PHILADELPHIA, PA.

ALCA susirinkimas įvyks 27 d. balandžio 8 (8), 8 v. v., savo namuose, 2806 S. 80th St. Draugai, malonėkite dalyvauti, nes turim labai daug svarbių dalykų aptarti. Gal jau daugelis žino, kad rengiame balių Decoration Day, reikės rinkti darbininkus. — Kliubietė. (98-99)

PHILADELPHIA, PA.

Dar įvyks susirinkimas prieš "L." Bankietą, balandžio 27 d., trečiadienio vakare, 8 val., 735 Fairmount Ave. Manom, bus parėję ir programos. Visi, kurie paėmę platint tikietus dėl vakarienos, būkite ir praneškite. Todėl nepamirškite, dalyvaukite visi šiam visuomenės darbininkų susirinkimui, organizacijos nariai ir tie, kurie surišti su šiuo parengimu. — Kom. (99-101)

SAN FRANCISCO-OAKLAND, CAL.

San Francisco ir Oakland ALDDL kuopos rengia šokių, šeštadienį, balandžio 30-tą, 8 val. vak. Bus paskutinis šio pavasario parengimas. 1739 Fillmore St., S. F. Įžanga 35c. Visi San Francisco ir Oaklando apylinkės svečiai yra kviečiami dalyvauti, užtikriname linksmą vakarą. Bus gera

"Gaukite 'Laisvę' Naujų Skaitytųjų."

"Laisvės" Naudai Piknikai

Išanksto apsirūpinkime bušais ir išanksto organizuokime keliauninkus į šiuos diensraščio "Laisvės" naudai piknikus.

BALTIMORE, MD.

Piknikas įvyks Sekmadienį GEGUZĖS 29 MAY

Piniginės dovanos prie įžangos bilieto

Pirma dovana \$20.00

LIBERTY PARK

Eastern & Moffett Aves.

NEW YORKO APYLINKĖJE

Intertyje išmokėjimui piknikas įvyks

BIRŽELIO 26 JUNE

Irgi su dovanom

Pirma dovana \$35

Bus Old Cider Mill Grove

UNION, N. J.

BROOKLYN, N. Y.

Tai "Laisvės" didysis piknikas

dovanos prie išanksto perkamų bilietų.

BUS LIEPOS 3 JULY

Ulmer Park Music Hall

MAYNARD, MASS.

Tai didžiausias lietuvių piknikas rytuose

Dovanos prie įžangos

Pirma dovana \$100

LIEPOS 3 JULY

Visuose piknikuose bus duodama puiki dailės programa.

X-Spinduliai, Kraujo ir Šlapimo Tyrimai Atliekami

Už Nebrangų Atlyginimą

ISTYRIMAS VELTUI

DR. ZINS

Išsisteigęs per 25 Metus

110 East 16th St., N. Y. Tarp 4th Ave. ir Irving Place

9 A. M. iki 8 P. M., o Sekmadienį 9 A. M. iki 3 P. M.

orkestra šokiams, kuri grieš iki vėlai vakaro.

Taipgi prašome įsistėmyti, kad sekantis ALDDL 153 kp., S. F. susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 6 d., 8 val. vak., 1886 Mission St., kampas 15th St. Visus narius prašome dalyvauti. — Kom. (99-101)

NEWARK, N. J.

ALDDL 5 kuopos susirinkimas įvyks 29 d. balandžio, 7:30 val. vak. Jurginėj Svet., 180 New York Ave. Draugai ir draugės, visi lankytis šiame susirinkime, nes po susirinkimo turėsime diskusijas politiškais klausimais. — Sekr. (99-101)

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir rasin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls. Siunčiame duonų per pašta į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

Valgykite Medų

"Laisvė" vėl gavo daug medaus, kuriuomi aprūpins Brooklyną ir apylinkę.

Valgykite Medų Vietoj Cukraus

Sako Dr. J. J. Kaskiaučius

"Laisvėje" galite gaut tikrų bičių medaus už gana prieinamas kainas.

Kaina 65c už Kvortą

LIEPŲ ŽIEDŲ 75c KVORTA

Tuojau kreipkitės į "Laisvės" ofisą ir apsirūpinkite su medum.

LIETUVIŲ KŪRO KOMPANIJA

Idedame Master-Kraft Oil Burners į Jūsų Seną Ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVergreen 7-1661

New Yorko Ir Apie Linkės Žinios

Mirė Kazys Matūzas (Matthews)

Newyorkiečiai neteko gan gero ir nuoširdaus draugo: Kazys Matūzas pasimirė ir tapo palaidotas 23 d. balandžio. Pasimirė plaučių uždegimu. Paliko nuliūdime dvi dukteris, sūnų, dvi seseris ir brolių.

Kazys Matūzas buvo prisi- gyvenęs gan daug draugų ir pažįstamų, kurie nemažai jo pasigės. Nors buvo laisvų pa- žiūrų, tačiau nesisalindavo ir n- to religinių žmonių tam tik- rais išrokovimais: norėdamas ir juos laisvais padaryti. Taigi ir tarpe religinių žmonių turė- jo gerų pažįstamų ir net drau- gų.

Jis priklausė net keliose or- ganizacijose. Buvo nariu AL- DLD 23-čios kuopos; taipgi priklausė iki vėlesnio laiko ir prie Komunistų Partijos. Šių organizacijų nariai nemažai jo pasigės, ypačingai ALDLD 23- čia kp., kuri jo patalpoje per beveik septynis metus savo su- širkinimus laikydavo. Jo gy- venimo vieta buvo bile vieno užgesio vieta.

„Drg. Matūzas buvo „Lais- vės“ skaitytojas per visą eilę metų. Kada buvo „Laisvės“ jubilėjus, jis įsigijo jos jubilė- jaus sertifikatą ir dikčiai juo- mi didžiavosi.

Jeigu jo nesimastė dažnai masėse, tai tam buvo gan rim- ta priežastis. Jo moteris mirė apie kokia septyniolika metų atgal, palikdama jį su trimis mažais vaikais. Jis kitos mo- ters nevedė, ale stengėsi išau- ginti vaikučius pats vienas, kaip geriausiai išmanė. Todėl jis dažnai būdavo namie. Jis jautėsi, jog jis turi būti ta šei- mynos asis, apie kurią šeim- nos gyvenimas turi sukintis. Ir, kaip galima matyti, jis gan pavyzdinčiai ir gražiai, iš mo- ralio atžvilgio, išaugino vai- kus, už ką vaikai jam esti dik- čiai dėkingi.

Kiek jis iš vaikų meilės už- sitarnavo, galima matyti ir iš to: Syk šių žodžių rašytojas paklausė jo vienos dukters, ar ji nemano greitai vesti. Ji at- sakė: „Nei manyti apie tai ne- manau, kol papa gyvens“.

Drg. Matūzas buvo sunkaus darbo darbininkas. Jaunesnė- se dienose jis dirbo „longsor- manu“ prieplaukose. Dabar- tinių bedarbių laiku dirbo prie WPA. Dėl to jis priklausė ir prie Bedarbių Tarybos.

Kol gyvas jis buvo, kovojo prieš visokią neteisybę: reli- giją, kunigus, ir visą kapitalisti- nę tvarką. Jis kunigus vadina- davo dykaduoniais. Tačiau pasimiręs... liko bejėgis. Gi- minės jo rankas surišo ražan- čiumi, nuvežė bažnyčion, kur, kaip jis pats juos vadindavo, „dykaduonis“ atlaikė „ven- tas“ mišias už jo „dūšią“, ku- riai velionis gyvendamas neti- kėjo. O kas blogiausia, tai kad už tas ceremonijas reikėjo už- mokėti nemažą sumą pinigų, kuriuos velionis gyvas būda- mas šimtą sykių vėčiau būtų paaukavęs darbininkiškiems reikalams, o ne tokiems be- rėkšmiams dalykams, kas be- rėkalingai apsunkina likusias šeimynos gyvenimą.

Kaip buvo sakyta, d. Matū- zas turėjo nemažai draugų priklausydami prie darbinin- kiškių organizacijų, kurie su- prato ir žinojo jo pagedavi- mus, tačiau žmogui pasimirus, draugai n- er ant jo kūno gas- padoriai... Gimines, šeimyna turi pirmenybę prie to. To- dėl draugai tokiam atsitikim- nieko negali daryti, nors jie ir labai geistų patarnauti drau- giui persikiriant amžinai. Jie tik gali apgailestauti, maty- dami pažeminant mirusio

draugo pagedavimus ir įsti- kinimus.

Visi jo draugai liūdi nete- kę gero draugo.

Prie progos, reikia pastebė- ti tiems bereliginiams drau- gams, kurie turi religines šei- mynas ir gimines, ir kurie pri- klauso prie darbininkiškių or- ganizacijų, kad būt jiems ne- prošalį padaryti testamentas, atiduoti draugijai visas teises palaidoti jo kūną taip, kaip organizacija matys tinkama. Tokiu būdu būt išvengiama nuo pajuokos numirėlis, kuris gyvas būdamas netik religijos neturėjo, ale gal dar kovojo prieš ją. Kaip dabar matome, kaip tūluose atsitikimuose yra, tai net ir gaila ir skaudu žiū- rėti, kaip laisvo žmogaus ir kovotojo prieš religijas ir bur- tus kūnas išjuokiamas ir pa- niekinamas religinių giminių, ir dažnai dar už tai kunigams užmokama iš to paties numirė- lio kišenais.

Jeigu religiniai žmonės būt biskip sažiningesni, jie to ne- darytų, ką jie dabar daro. Jie bedievių kūną veža į bažny- čią ir moka kunigui kelias de- šimt dolerių, tokiu būdu norė- dami papirkti dievą, idant jis atleistų nuodėmes „griešnam“ bedieviui ir priimtų jį į dan- gaus karalystę. Bet jie turėtų suprasti to: Jeigu dievas ir yra, tai jis visgi negali būti panašus kokiam Lietuvos val- diminkėliui, kurį būt galima kyšiais papirkti per kėlinio ki- šenių. Tokiu būdu, tikintieji turėtų suprasti, kad jie gal- tik nusideda savo dievui to- kiais darbais. Kokiuo žmogus gyvena, tokio turėtų būti ir palaidotas.

Kalbant apie tai, reikia pri- minti, jog bereliginiai bedie- viai žmonės elgiasi tuo atžvil- giu mandagiai... Jeigu jų gi- minaitis numiršta ir, pirm im- ties, reikalauja palaidoti su re- ligijom apeigom, tai bedieviai jo gimines jo pagedavimams nesipriešina—nemėgina pamo- kinti numirėlį—palaidoja, kaip pagedavo. Ot, už tai bereli- giniai žmonės ir sažiningesni, teisingesni.

Lietuvių Komunistų Vakare Tikimasi Įdomybių

Lietuvių komunistų pramoga, kuri buvo nukelta iš 10-tos balandžio, įvyks rytoj vakarą, 28 balandžio, „Laisvės“ Salej. Pirktieji 10-tai balandžio bilie- tai bus geri įžangai rytoj. Bilie- tai 10 centų. Prie įžangos duo- dama dvi pinigines dovanos \$3 ir \$2, taigi, du iš publikos tu- rės smagu vakarą ir dar pasi- nės po dovaną.

Programoj — Velička, Pakal- niškis, Grabauskas. Ir dar tiki- mams didelės įdomybės, apie ku- rią tikrai galėsime pasakyti tik ryt dienos „Laisvėj“.

Kurie turite paėmę platini- mui tikiety, ateidami į vakarėlį atsineškite juos ir atsineškite su komisija.

Brooklyniečiai Nori Knygų, Kurias Naziai Degin

Brooklyno prezidentas Ray- mon V. Ingersoll pirmadienį pa- reikšė Austrijos viršininkams, kad Brooklyno Viešasis Knygy- nas džiaugtųsi gavęs į savo lentynas visas tas knygas ir rankraščius, neseniai nazių įsa- kytus sudegint.

Viennos vyriausiam knygi- ninkui jis pasiuntė telegramą, kad Brooklyno Knygynas sutin- ka apmokėti persiuntimo lėšas ir apsaugoti juos vertingus litera- tinius kūrinius.

Kongresmanas John T. Ber- nard sutiko kalbėt Bendrojo Ge- gužinė, Union Square.

Pirmu Kartą Gegužinė Be Policijos

Šeštadienį, balandžio 23 d., Center Viešbutyje, N. Y., įvyko antra iš eilės viso miesto or- ganizacijų atstovų konferenci- ja. Erdvi salė buvo perpildyta delegatais.

Komitetas, ruošimui Pirmos Gegužinės demonstracijos, ra- portavo iš savo darbuotės ir pateikė planus mobilizavimo punktų paradiui. Planai užgir- šo ir pasisakytą kuonergiš- kiausią ruošinį demonstraci- jai, kad ją padarys visu šim- tu nuosimčių sekminga.

Demonstracija, kaip rapor- tai liūdijs, bus didelė ir skir- tinga nuo visų kitų buvusių Pirmos Gegužinės apvaikščių. Tarpe kitų dalykų, čia vienas tenka atžymėti, tai iš- gavimas pavilijimo nuo miesto policijos patiemis tvarkyti pa- rado eiseną ties Union Square apylinke. Tvarkdarius turė- sime paskirtus nuo pačių or- ganizacijų, kurie eis policijan- tų pareigą. Gražus dalykas, ar ne? Guzikuoti „uřednikų“ nereikės. Tačiau toles- ni eisenos punktai-skersgatviai bus tvarkomi policijos, nes įvairūs svietas eina paradu- jančių žiūrēt, tai parado ko- mitetas nesima būt atsako- mingas pašalinis tvarkyti...

Kaip manyta, konferencija turėjo visą eilę kalbėtojų, ku- rie įvairių minčių pareiškė ir iš- masinūs mitingus. Lygiai 11:35 visuose mitinguose trimi- tai paskelbs gedulį už Ameri- kos liuosnorių, padėjusių gy- vastų už demokratiją Ispanijoj. Visuose mitinguose bus par- duodama atvirutės per studentų „Post Card Brigades“ ir šiaip renkama aukos. Studentai iškė- lė obalsį, kad tą dieną apsieit- be užkandžio ir tais pinigais suteikt skubią pagalbą Ispani- jai. Šis bus 5-tas metinis Taikos Streikas. Jame reikalaus nuimt embargo nuo Ispanijos.

Gegužinės Parade, TDA par- davinės gėles, kurių pelnas eis klasių kovos kaliniams remt.

Užgrobas Austrijos Tik „Didžiulis Vaidmuo“

Kaip naikinimas bombomis beginklių ethiopų Mussolinio sūnui buvo „žavintis sportas“, taip nazių šuliu Fritz Kuhn, mušeikiško Bund vadui, Hitle- rio užgrobas Austrijos buvęs tik „didžiulis vaidinimas.“ — taip pareiškė Kuhn pribuvęs į New Yorką pereiną pirmadienį.

Šaukia Suvaldyt Nazius

Visuose pažangiuosiuose sluogsnuose pasireiškė pasipik- tinimas nazių kruvinu siautimu New Yorkvillj ir Brooklynje. Ameri- kinė Taikos ir Demokratijos Lyga šaukia nepaprastą konfe- renciją šį vakarą tikslu aptart, kokių žingsnių imtis suvaldyt nazių kruviną terorą prieš de- mokratiją mylinčius žmones.

Konferencija bus bal. 27-tos vakarą, 112 E. 19th St., Room 704, N. Y.

Workers Alliance nusistatė į tris dienas surinkt 100,000 pa- rašų po peticijomis, reikalaus įančiomis kongresą priimt Roo- sevelto darbo-šalpos programą.

Norintieji gerai matyt Gegu- žinės Paradą arba turēt pirmą bandymą skrist orlaiviu, gali tai padaryt užsisakydami vietas parado orlaiviuose po \$4 į va- landą.

Gegužinės Parade bus tokių „float'ų“, į kuriuos įlpt reikia gerų kopėčių.

Morris Aplankė Nazių Mušeikų Auką

Veikiantis miesto majoras ir Miesto Tarybos prezidentas Newbold Morris pirmadienį ap- lankė Žydų Ligonbutyje gulin- tį dr. Charles S. Weiss, kurį na- zių mušeikos sumušė-sužalojo pereiną penktadienį. Morris tuojuo po nazių iškeltų mušty- nių Yorkvillj, balandžio 20-tą, įsakė policijai nuodugniai daly- ką ištirt.

Morris pats savo akimis no- rėjo pamatyti ir išgirst nukentė- jusį. Weiss'o sveikata, sako Morris, taisosi. Jis buvo žveriš- kai sužalotas: sumušta galva, suspardyta viduriai ir lytiniai organai, kūnan įrėžta svastikos ir nulažėto Amerikos vėliavos stiebo galas įgrusta išeinamo- jon.

Weiss buvo užpultas „Anti- Communist, Anti-Fascist, Anti- Nazi Lygos“ raštinėj, 130 Flat- bush Avenue. Tas faktas, kad Weiss'as nusistatęs prieš komu- nistus, neišgelbėjo jį nuo fašistų žveriškos atakos.

East Side gyventojai antra- dienio vakarą suruošė maršavi- mą prie City Hall protestui prieš perplanavimą apylinkės, kol nepaskirta žemė pigių na- my projektam.

GEGUŽINEI PRIRENGTI FINANSINĖ PARAMA

Gegužinei Prirengt Komiteto pirmininkei A. Pakalniškinei atidarius komiteto susirinkimą, pereiną pirmadienį, pirmu klau- simu ant dienotvarkio buvo peržvelgimas finansinio stovio. Čion paduodama organizacijos, klubių, chorai ir kuopos, kurios jau prisidėjo su finansine pa- rama:

ALDLD Moterų 81 kp., Brook- lyn, auka \$2 ir už guzikčius \$2.50.

LDS 1-ma kuopa, \$2.
LDS 14 kp., Maspeth, \$5.
Aido Choras, Brooklyn, \$5.
Piliečių Klubas, \$5.

Dr. M. Luther D-ja, Brook- lyn, iš iždo auka \$5 ir ant blan- kos \$6.30.

Girdėjome, kad ir daugelis kitų organizacijų paskyrė tam tikslui aukų. Draugų ir drau- gių, kurie turite paėmę Gegu- žinei Prirengt Komiteto aukų rinkimo blankas, prašome pri- duoti jas. Mums reikalinga su- vesti sąskaitą, taipgi reikia pi- nigų apmokēt bilas, nes priren- gimas padarys daug išlaidų. Galite pridut „Laisvės“ rašti- nėj, 427 Lorimer St. Taipgi, ku- rios organizacijos ar pavieniai dar norėtų prisidėti su finansi- ne parama, prašomi ją pridut nurodytu antrašu.

Gegužinės Komiteto Narys, G. Kuvaits.

Bronxe siaučiantis padegėjas vėl padegęs vaiko vežimėlį apartamento koridoriuje, 799 E. 163rd St. Ugnis pastebėta laiku ir užgesinta.

Goliath Messiah, 72 metų, esąs įsitikinęs, kad sveikata pa- eina iš mankštymosi: Dėlto jis savo 72-rą gimtadienį bėgo 3 mylias Bronx Parke.

Garsinkite savo biznį dien- raštyj „Laisvėj“.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau kambario pas rimtus lietuvius be šeimynos. Pagedauju kad būtų galima gauti ir valgis ant vietos. Norėčiau turėti atskirą kam- barį, ir kad transportacija nebūtų labai toli nuo namų. Kas turi tokį kambarį išrandavojimui prašau rašy- ti sekančiu antrašu: L. Chase, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (99-101)

SUSIRINKIMAI BROOKLYN, N. Y.

Kriaučių 54-to skyriaus ekstra su- sirinkimas įvyks balandžio 27 d., 7:30 val. vak. Klube, 280 Union Ave. — Ch. Nečunskas.

Telefonas FOxcroft 9-6901

Painters and Decorators

Lietuviai Malioriai ir Dailydės

Taisome namus ir maliovojame iš vidaus ir iš lauko. Puikiausia sulig vėliausios estetikos dekoruojame maliovom arba išpopieruojame kambarius.

KLAUSKITE MŪSŲ APROKAVIMO

Reikale namų taisymo, maliovojimo ar popieravimo klauskite mūsų aprokavimo. Duodame tinkamus patarimus ir darbą atliekame patenkinamai.

A. BALČIUNAS

321 Chauncey Street

Brook'yn, N. Y.

P. BIELIAUSKAS

948-950 Jamaica Ave.

Woodhaven, N. Y.

Išsikirkite ir Pasiilkykite

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, ves- tųjų, kitokių grupių ir pavienių.

Jis senų padarant nau- jus paveikslus ir kra- javus sudarant su ame- rikonikiškais. Reikalui esant ir padidin to- kio dydžio, kokio pa- gaudėjama. Taipgi atmaliojavo įvairiom spalvom.

Jonas Stokes

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Park- way ir Chauncey stočių BMT Line BROOKLYN, N. Y. Tel.: Glenmore 5-6191

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(šalinskas)

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiam Garbingas Lai- dotuves nepaisant kaštų.

Turim puikiai įtaisytą Kopyčią ir salę dėl po šermenių pietų.

Telkiam nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.

Prieš Forest Parkway

Woodhaven, L. I., N. Y.

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir impor- tuotos degtinės ir v y n a i geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsi- te Brooklynje, už- eikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedė- liomis atdara su- nuo 1 valandos dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th STREET

Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties

BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 7-8886

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Pui- kūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta parši- na; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas piensky valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

PHONE PULASKI 5-1090

F L U S H I N G

RUSSIAN and TURKISH BATHS, Inc

29-31 MORRELL STREET

BROOKLYN, N. Y.

OPEN DAY AND NIGHT

Managed by

RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish, Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day and night

Saturday Night 75c

SPECIAL RATES PER WEEK

LADIES' DAYS

Mon. and Tuesday from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents.

GENTS' DAYS

Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.

GARSINKITES "LAISVEJE"